

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De orthographia dictionum e Graecis tractarum

Johannes <Tortellius>

[Venedig], 12. Nov. 1484

[De syllabis secundum litteras in quibus desinant]

[urn:nbn:de:bsz:31-299711](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-299711)

De uocalium & consonantium ordinatione in diuersis syllabis.

Ifo de uocalium & consonantium ordine in una eademq; syllaba: restat ut de earūdem in diuersis syllabis ordinatione prosequamur. Itaq; omnis dictio uel simplex est uel cōposita. Si simplex intermediis illius syllabas aliqua a uocali incipiat: necesse est antecedentem quoq; syllabam in uocalem desinere: ut pietas: curialis: pareo: eo: ruo: munio. Non tamen si præcedens in uocalem desinit: necesse est subsequente a uocali incipere: ut in eisdem exemplis liquet. At si cōposita sit dictio & syllaba intermedia a uocali incipiat: non necessario antecedens in uocalem desinit: ut exacuo: perago: inco: aduro. Verum in cōpositis quandoq; subtrahitur consonans: & tunc antecedens semper in uocalem terminatur: ut coio cois: quod ex con & eo componitur. & hæc hætenus de uocalibus. Quæ fere omnia per cōtrarium in consonantibus obseruamus. Nam si simplex sit dictio & antecedens illius syllaba in consonantē desinat: necesse est subsequente quoq; a consonante incipere: ut artus: arduus ille. non tamen si sequens incipit a consonante: necesse est præcedentem in consonantem desinere. ut faber: Nero: filius: nomen: numen. Si autem cōposita sit dictio & eius antecedens syllaba in consonantem desinat: non necesse est subsequente a consonante incipere: ut obaudio: abeo: perago: exacuo: exanguis: subeo: inco: transeo: pereco: prætereo: abundo: aduro: exuccus. i. sine succo. Sane Herodianus de orthographia putauit rationabilius consonantem in quā antecedens syllaba terminatur: cum sequētis syllabæ uocali cōiungere: q̄ sic quoq; præcedentem finire. Quare ad ipsam uocis prolationem conuenientius esse dixit simplicium regulam q̄ cōpositorum ut diximus obseruandam. Quod Prisciano quoq; doctissimo grāmatico non placuit. tum quia aliqua dictiones primā in metris cōmunem haberent: oblitus: oblatu: obruo: obrado: & similia: ita ut possent etiam corripī. quod nunq; cōpertum fuit: cum liquida post mutam in eadem syllaba præcedente cōmunem faciat. tum quia circumco circumago & similia elisionem ipsius. m. in pronuntiatione non paterentur: quia tūc quoq; per eum in sequente syllabam pertransiret. tum etiam quia multæ uocales quæ aspirari debent: aspirationem amitterent: ut inhibeo adhuc abhinc: & similes: cū cōsonantes illæ uocalibus aspiratis coniungi nō possint. Stabit igitur quod doctissimi asseruere grammatici in cōpositis dictionibus syllabam in consonantem desinere posse subsequente a uocali incipiente.

An in cōpositis dictionibus si sequens syllaba a cōsonante incipiat: præcedēs in aliquā cōsonantē finire possit. Ed dubium restat grande an in eiusmodi cōpositis dictionibus si sequens syllaba a consonante incipiat: præcedens quoq; in quālibet possit consonantem desinere. Quod pluribus argumētis nequaquā posse fieri monstrauimus. Et incipientes a. b. consonante: per singulasq; alias transcurrentes ostendimus: quas syllabas quæq; consonans ualeat terminare: & quas non ualeat.

De syllabis desinentibus in. b.

Taq; in. b. consonantem syllaba desinens comperitur: si subsequens etiam ab ipso. b. initium sumat: ut fabbatum: & Prisciano auctore fabburra quæ arena est immunda: qua naues onerari usq; ad certam mensuram consueuerunt. Nos uero non cum duplicato. b. sed potius cum unico scribendum putam⁹ quia breuis eius prima ab auctoribus nostris ponitur. Virgilius libro georgi. iiii. Ut cymbæ instabiles fluctu iactante faburrā Tollunt. Lucanus similiter: Fluctuq; latente faburra. Gibbus cum duplicato. b. scribitur & tumor est in dorso. Vnde gibberosus qui gibbum habet atq; idem gibber. Obba similiter ipsum duplicat: & teste Nonio genus est poculi uel ligneum uel ex parte. Sed hæc hætenus de simplicibus. Nūc quoq; de cōpositis. & primo a præpositionibus subsequendum est. Ab igitur præpositio cum aliis dictionibus componitur: & cōseruat. b. litteram: si sequens utiq; dictio a uocali incipiat: quæcūq; scilicet uocalis illa existat: ut abactor: quod ex ab & actor cōpositum ex abigo deducitur. Vocantur etiam abactores pecuariorum animalium fures latrunculiue: quos ut uidebimus: abigeos etiam uocant. Aberro quod similiter ex ab & erro cōponitur. Abigere ex ab & ago cōpositum mutauit. a. in. i. & significat a loco fugare atq; expellere: ut abige mufcas a facie mea scribentis. abige canes a popina tua: abige sturnos sonitu a uinea. Quintilianus: Ibi multis miser planctibus aues abigam. Similiter oues capras asellos ab hortis a uinetis a pratis abigimus. i. expellimus. Vnde etiam abigei dicti sunt qui teste Vlpiano proprie hi habentur: qui pecora ex pascuis uel armentis subtrahunt: & quodammodo deprædantur: & abigendi studium quasi artem exercent: equos de armentis: uel oues de gregibus abducentes. Abiicio cum duplicato. i. scribitur ex ab & iacio componitur: ubi in compositione. a. conuertitur in. i. Abominor ex ab & ominor sine aspiratione componitur: quasi cum fastidio exhorresco. Abortiuus ex ab pro abs: quod est contra & deriuatio ab orior deducto cōponitur. Abundo ex ab & undō componitur: & sine aliqua aspiratione scribitur: quia non ab habeo uenit. Abusus ex ab & usus componitur: quasi contra usum: cum quo abusus prorsus idem est. Verū sequente. u. cōsonante ab præpositione abiicit. b. ut auerto quod ex ab & uerto cōponit: & inde auerso quod est cū ex ali qua re: quā detestamur uultū auertim⁹: ut dii talē terris auertite pestē. Cōstat igitur dictiones a singulis uocalibus incipientib⁹ cū ab præpositione cōponi posse: At nō aliæ a singulis cōsonantibus sumetes initium cū ea cōponūt. Nā cū dictionibus incipientibus ab ipso. b. nō cōponit ab præpositio. Vnde ad breuius etiā si cū. b. ab aliquibus scribat⁹ ex ad præpositione cōponit. Et ut testis est Priscian⁹ ad bibo cū. d. scribēda ē. Nec semp ab præpositio purū aut

integrum. b. in compositione conseruat. Nam in dictionibus incipientibus a. c. pro ab abs præpositio aucto-
 ribus Papyriano & Prisciano componitur: ut abscondo: abscedo: abscido. Sane subsequente. d. remanet in-
 tegrum. b. ut abdo: & inde abditus quod ex ab & do quod est abscondo componitur. ab dico ex ab & dico
 dicas componitur: quasi longe dico. Vnde significat expellere a bonis filium dum uiuit pater: cum ex hære
 dare sit post mortem illum ab hereditate priuare. Abduco ex ab quod aliquando extra denotat: & duco cõ-
 ponitur. aliquando superflue ponitur ab: & idem est quod duco: ut Liuius Flauius supplementum ab roma
 abduxit. Rursus & ipsa ab præpositio si cum dictione incipiente ab. f. componatur: semper integrum. b. cõ-
 seruat. Ne si in. f. transiret putaretur ex ad cõpositio facta: ideo scribitur abfore cum. b. & abfuturum quæ
 idem designant. Ne si cum duplicato. f. scriberentur: composita quis crederet ex ad præpositione: quæ op-
 positum prorsus designaret. Nam ut illa cum ab non futurum dicunt: quia tempus ab denegat: sic ista cum
 ad præpositione uenturum tempus designant. ut Virgilius: Abfore cernetis. Ouidius in primo: Esse quoq;
 in fati reminiscimur adfore tempus. Statius in libro thebaidos uidetur accipere pro significatione præsen-
 tis cum ait: Sensit manifesto numine ductos Adfore: quod nexis ambagibus augur apollo: Protendi gene-
 ros uultu fallente ferarum ediderat. Nonnunquã uero sequente dictione incipiente ab. f. ob eandem differen-
 tiam transit. b. in. u. uocalem: ut ex ab & fugio non dicimus abfugio cum. b. neq; affugio cum duplicato. f.
 sed aufugio cum. u. uocali scribimus & proferimus. Similiter ex ab & fero non dicimus abfero cum. b. nec
 affero cum duplicato. f. sed aufero. Cuius causam dixit Cicero in eo libro qui inscriptus est orator: ut fieret
 uox pronuntiatiu audituq; lenior. Et subdit hæc inquit præpositio præter hæc duo uerba nullo alio in uer-
 bo reperietur. f. conuersa in au diphthongum. Sed dubium fuit apud aliquos: uersa ne sit & mutata ab præ-
 positio in au syllabam propter lenitatem uocis: ut dixit Cicero: an potius au particula sua sit proprie origi-
 ne: & perinde ut plerq; alia præpositiones a græcis: ita hæc quoq; inde accepta sit: quod aliis diffiniendũ
 relinquo. Non etiam componitur ab cum dictione incipiente a. g. sed cum dictione aspirata: quæ & integra
 manet: quod idem est ac sic cum incipiente a uocali componeretur: ut abhorreo: quod ablatiuum exposcit
 cum dicimus abhorreo ab hac re: ac si diceremus per q̄s alienus sum ab hac re. Nam semper in huiusmodi
 significatione ablatiuũ requirit. At exhorreo hanc rem cum accusatiuo constructur: & idem est quod expa-
 uesco. Componitur etiam ab præpositio cũ dictionibus incipientibus ab. l. & integra manet: ut abluo: quod
 ex ab & luo componitur: ab lacto: ablatiuus. At cum dictionibus incipientibus ab. m. non cõponitur ab præ-
 positio: sed cum incipientibus ab. n. compositionem facit: & integra manet. Ut abnego abnepos: qui filius
 est pronepotis: quasi seiunctus a nepote. Abnuo quod est recuso ex ab componitur & nuo: quod apud uetu-
 stissimos pro uolo habebatur. Vnde nutus & numen quod est dei nutus: hoc est imperium & potestas. Vir-
 gilius in primo aenei. Meo sine numine uenti. Et a uno nutu uerbum descendit: quod proprie ad animũ spe-
 ctat: cum dubitans est & nesciens quo se potissimum conferat. Significat etiam alicuius male solidatæ molis
 ruinam minitare: ut Virg. in bucolicis: Aspice connexo nutantem pondere mundum. At cum dictione inci-
 piente a. p. nõ componitur ab. cum ea uero quæ incipit ab. r. componitur & in nonnullis. b. in. r. cõmutatur
 ut arripio: quod ut innuit Priscianus in secundo libro ex ab & rapio componitur: & inde abreptiuus is dici-
 tur: qui a demone rapitur. In quibusdam autem differentiæ causa ut putat Papyrianus integrum. b. reman-
 net: ut abrogo & abrado: ne si arrogo & arrado cum duplicato. r. scribamus: dubium sit an ab uel ad præ-
 positio componatur: quæ scilicet cõsonantem suam in. r. commutauit. Simili modo & nos de ab re putam⁹
 ne si arre cum duplicato. r. dicatur: quidam genitiuum eius quod est arra uel datiuum esse existimant. Et si-
 gnificat ab re quasi præter rem: hoc est indecens & inconueniens. Liuius libro octauo: Hæc & si omnes diui-
 ni humaniq; moris memoria aboleuit: noua peregrinaq; omnia priscis ac patriis præferendo: haud ab re du-
 xi uerbis quoq; ipsis: ut tradita nuncupataq; sunt referre. Idem libro. xxxv. & quãq; prope abscissa res erat
 tamen non ab re esse Quinto uisum est sociorum aliquos legatos interesse ei concilio. Suetonius in Augu-
 sti uita. Et quãdo ab hoc uentum non ab re fuerit subtexere: quæ ei prius q̄ nasceret & ipso natali die & de-
 inceps euenerint. Et plura alia quæ possent adduci exempla: in quibus omnibus ab re indecens & inconueni-
 ens: & præter rem designat. Nec temere aut sine causa ut quidam somniat. Sane cum dictione incipiente ab
 s. præpositio ab raro componitur. ut absumo: quod etiam cum unico. m. scribitur. At uero cum dictione in-
 cipiente a. t. componi non cõsueuit: nisi pro ab ponatur abs: ut abstineo abstractus: a quo & temetum quod
 est uinũ fit abstemi⁹: abstergo: absterreo & similia. Non etiã componit cũ incipientibus ab. x. uel. z.

O b præpositio simili modo componitur. Et nonnunquã immutabilem retinet. b. Nonnunquã uero in eas conso-
 nantes conuertit: a quibus sequens dictio cum qua componitur initium sumit. Quandoq; autem & ipsum
 b. abiicit. Retinet quidem immutabilem composita cum dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscum-
 que præter q̄s ab. o. cum qua ob dissonantiam ut puto uocis non componitur: ut obaudio: quod ex ob &
 audio componitur: hoc est auditum postergo: & in eadem compositione. au. conuertit in. e. ut dicimus obe-
 dio: quod uerbum est cõtrariæ significationis quasi dicto audiens sum siue pareo: siue obtempero: siue
 morem gero siue obsequor: inde obsequium dictum: sed frequenter inuenio illud poni pro obsequio tur-
 pi: ut apud Ciceronem. Sed sic seruitus sit: sicut est obedientia fracti animi & abiecti & arbitrio carentis suo

Et iterum. Dum autem ipse dedecori ac turpitudini obedierit: non modo imperator omnino habendus nō erit. Obeo ex ob & eo quod est uado componitur. Significatq; idem quod exequor: ut obeo legationem idest exequor munus & officium legati. Obeo prouintiam idest exequor officium prouintiale: ita Obeo mortem. i. exequor uel perago mortem uel adeo mortē. Quemadmodū dicitur quis obiisse diē pro eo qd̄ est iuisse. Item obiit diem suum: idem est quod mortuus est: & iuit ad diem fati: ut apud Quintilianū: Nuntiatum est Marcellū diem suū obiisse. pratermittimus autē nonnunq; illum accusatiū & dicimus: Marcellus obiit. Obitus ex ob & itum itū addita. s. fit obit⁹: & est ipsa executio mortis. Obiter ex ob & iter. Iuuenalis ex satyra Quamuis digressu: Atq; obiter leget aut scribet uel dormiet intus. similiter ante. i. consonans conseruat ob ipm. b. ut obiurgo obiurgas: & deponens obiurgor in eodem sensu. Obiicio ex ob & iacio cōponitur. Nam per compositionē. a. in. i. conuertitur: & ideo cū duplicato. i. scribitur. unde licet ob naturaliter breuis sit: sicut & re: attamen pleriq; hac ratione producunt: quia. i. geminant: & primum. i. consonans fit. Obumbro: ex ob & umbro umbras: quasi undiq; in umbror. Item cū. u. consonante. ut obuerfor obuior: quasi obuiam aliquid comperit. Abiicit uero in operio. i. cooperio: & eius passiuo operior idem est cooperior: quorū prima breuis ab auctoribus ponitur: & cum unico. p. scribenda sunt ad differentiā ut puto deponentis uerbi operior: quod est expecto: cuius prima longa est: & cum duplicato. p. scribitur. Conuertit autem. b. in consonantes sapissime sequentis dictionis. Verū cum dictione incipiente a. b. littera non componitur. Cū dictione uero incipiente a. c. componitur: & aliquando transfit in. c. aliquando suscipit. s. Nonnunq; uero immutabile remanet. Transfit quidē in. c. ut occido quod ex ob & cado componitur. Occūbo. quod ex ob & cubo cubas similiter componitur. Vnde ab eo cōposita tam primā q̄; tertiā coniugatiōis inueniuntur. Et idem habent prateritū ut incubo. bas. incubui. & incubo bis cū adiectiōe ipsius in similitur facit incubui. Et simili modo occumbo occumbis cū. m. facit in praterito occubui. Occupo ex ob & capio cōponitur: significat locū tenere aut capere. Nonnunq; ui capere ut apud Liviū libro. xxxiii. Nam & ipis uocātibus urbem hanc accapi non occupauī. i. non ui capi. Significat aliquando ante capere siue praeoccupare. Vnde praeoccupatio. Cicero officiorū libro primo. Sunt autē nulla priuata natura: sed aut uereri occupatio ne ut hi qui quondā in uacua uenerūt. Est etiā occupare quod in medio siue mediū atq; in cōmune positum est ante ceteros capere. ut Quintilianus: Multa nihilominus quā liberata fuerunt transeunt in ius occupantium: sicut uenatio & aucupatio. Inde occupatus is dicitur: qui ante negotio aliquo detentus non potest alterius negotio operam dare. Cicero: nemo inquit me conuenire uoluit cum essem occupatus: hoc est cū cauere me quibusdam aliis negotiis ante praeuentum. Similiter occupatio ea uocatur: cum alicui necessaria rei & cui ante omnia operam dare debemus cum diligentia uacatio. Suscipit uero. s. ut obscurus: quod ex obs & carus componitur: q̄si minime esse carus dicitur. Obsoleo quod teste Prisciano in octauo: Nō ex ob & soleo sed ex obs & oleo cōponit: & est q̄si reiicior. ut Cicero de iperio. Cn. Pompeii obsoleuit: ita ista rōne multo magis q̄ uerbis refutata. Idem pro Celio: Chartæ quoq; quā illā pristinā seueritatē obtinebat obsoleuerūt. Obscen⁹ similiter suscipit. f. Nā teste eodē Prisciano ex obs & a cauēdo: uel ex obs & κοινω cōponit Vnde iniquo quod sic quoq; intelligendū puto obscenum ut duo significat: Ita duplicem habet cōpositionem: & duplici orthographia signatur. Nam signat aliquando quidem abominabile augurium. ut Virgilius in primo georgicorum: Obsceniq; canes importunæq; uolucres. & tunc quoq; a canendo obs. i. contraria & mala dicitur: & sine diphthongo scribitur. Quandoq; uero dicit turpe quid & immundum: & tūc ex obs & cœnum componitur: quod a κοινω uerbo græco deducitur: hoc est apud nos iniquo ex eo scilicet: quod quæ multum communia sunt: turpia & immunda ut plurimum sunt. Nam id uerbum propria significatione cōmunicare designat. Et sic quoq; cum. œ. diphthongo in penultima scribitur. At Varro libro sexto de lingua latina dixit obscenum cum. œ. diphthongo scribendum esse: & a scœna deduci: hoc est non ex obs sed ex ob & scœna componi: quæ ut uidebimus in sequentibus cum. œ. diphthongo scribitur. Remanet autem immutabile in hac dictione obscœno: ut multi uolunt: quæ componuntur ex ob & cœno cœcas: nec plus q̄ simplex uerbum ipsum designat. Si uero ob cum dictione incipiente a. d. componatur: integra semper manet: ut obdo quod ex ob & do uerbo componitur & pro claudo poni consuevit. ut Terentius in eunucho: pessulum hostio obdo. Obduco. i. tego ut exposuit Seruius: cum ait Virgilius in bucolicis: Limosq; palus obducat pascua iunco. i. tegat. Idem in moreto. Et cinis obductæ cœlabat lumina prunæ. Si tamen Virgilius illud opusculum composuit: quod a doctis non creditur. At sequente. f. commutat ob praepositio. b. in. f. offendo ex ob & fendo uerbo: quod sic quoq; simplex in usu non est componitur. Ut simili modo nec spicio: nec fragor: nec perio: & tamen in compositione ea habemus: ut aspicio despicio: suffragor refragor: aperio & reperio. Quæ Papiriano teste cum uno. p. in præsenti: & cum duplicato in praterito scribuntur: ut de illis in sequentibus apparebit. Officio similiter ex ob & facio componitur: & quasi noceo dicitur. Vnde per antiphrasim officium quidam dici uolunt: quia ut proficit agitur. Ideo nonnulli officium ab efficiendo dictū putāt. Et nonnunq; p honore ponit: ut circūstabāt senatores Cæsare sedentē i aurea sella officii gratia. i. honoris. Aliquādo uero obsequi siue beneficiū indicat ut Cicero odiosū sane genus hoīū est officia exprobatū: q̄ meminisse debet is i quē collocata sūt: nō cōmemorareq; cōtulit. Virgi. li. aenei. primo:

Non metus officio nec te certasse priorem Poeniteat. Nonnuq̄ autē & pro alicuius artis ratione accipitur ut officium grammatici tale est officium architecti: officium medici. Sane offa cum per duplex. f. scribat & prima haec longā: ut Iuuenalis in primo: patruo similes effunderet offas. tamē in deriuatiuo pdit unū. f. & fit prima breuis: scribiturq; ofella: ait idem in satyra Atticus eximie: At rudis omni tpe & exigua: furtis imbutus ofella. Si uero ob cū dictione incipiente a. g. componatur: in. g. ipsum cōmutatur: ut oggānio quod ex ob & gānio componitur. Et est gannire proprie uulpiū. Vnde apud aliquos pro stulte loqui. Apud alios uero pro inculcare. Apud nōnullos autē pro irridere ponitur. Et inde oggānio quasi contra gannientē gannio. Rursus & cū dictione incipiente ab. m. cōuertitur. d. in. m. Immo ut ostēdit Priscian⁹ magis abiicit. b. Nā ex ob & mitto dicendū esset ommitto cū duplicato. m. sed cū prima breuis ponat: abiicitur a poetis. b. & dicit omitto. Terentius in adelphis: Omitte mulierē. Horatius in secūdo sermonū: Aut spem deponas: aut partē illus omittas. Idē in epistolis: Quē sua culpa prāmit decaptus omittē tueri. Similiter omutefco absq; b. scribit. Si uero cū dictionibus incipientibus ab. n. prāpositio ob cōponat. b. ipm prorsus seruat: ut obnitor: ex ob & nitor: quasi cōtra nitor & conor. Vnde obnixus p̄cipiū format: obnoxius uero ex ob & nexus cōponi quidā uolunt: quasi obstrictus & obligatus obnixus esse dicatur. Plautus in asinaria: Maximas opimitate: & gaudeo effertissimas suis heris ille una mecū pariet gnatoq; & patri: adeo ut atate ambo ambo: bus nobis sint obnoxii nostro deuincti beneficio. Cecilius in chryso: Quamq; ego mercede hic conductus tua aduenio: ne tibi me esse ob eam rē obnoxii reare: audibis male: si male dicis mihi. Si autē cōponat ob cū dictione incipiente a. p. transit. b. in. p. ut oppono oppugno: quod est quasi cōtra pugno: unde oppugnatio Non enī recte dicitur pugnaui urbem: sed bene oppugnaui: sicut expugnaui cū pugnando uici: ut in sequētib; uidebimus. Oppeto quod significat morior: & licet plarūq; sine accusatiuo ponatur: intelligi tamen consueuit hoc est moriem. Virgilius in primo aenei. Oterq; quaterq; beati Quis ante ora patrum troiaē sub moenibus altis Contigit oppetere. Aliquando uero ponitur cū ipso accusatiuo: ut Cicero de diuinatione: Aequius inquit esse censuit maturam oppetere mortem. Verū ut paulo ante tetigimus: sequente. p. nōnūq; ob abiicit. b. ut aperio: quod per unicū. p. scribitur. & ex ob & perio: cuius simplex in usu non est: secundū quosdā componitur. Alii uero ex ob & uerbo pario: quod apud antiquissimos Prisciano teste non solū teritiā: sed etiā quartā cōiugationis erat. Vnde Ennius: Oua parere solet gen⁹ p̄nis cōdecoratū. At cum dictionibus incipientibus a. q. non componitur ob: Sed cum incipientibus ab. r. componitur: & b. ipsum integrum cōseruat: ut obruo: quod ex ob & ruo componitur. Significatq; operire. siue aqua: ut obrutus undis siue terra: ut Ouidius in primo de remedio amoris: Obrue uersata crealia femina terra. Siue per trāslationem ad animū: ut Quintilianus: Tot uoluptatibus obruere possunt unū dolorem. Simili modo obrepo: obradio: quasi surrepo & surradio. Rursus & si cum dictionibus incipientibus ab. s. componatur: conseruat ipsum. b. integrum: ut obstrepo obsto. Et idem obstetrix: quia contra parturientem stat. Obsecro obstupeo: obsideo: & idem obfes: & is dicitur: qui traditur imperio alterius ea conditione: ut si dator obsidis a fide recedat: recipienti fit ius in corpus & uitam obsidis. Et quia obsidionis causa dari consueuerat: obsidis nomen assumpsit. Similiter si cum dictionibus incipientibus a. t. eadem prāpositio ob componatur: integrum. b. conseruat: ut obtempero: obturo: obtineo. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria inquit: In uerbo obtinuit: secundā. b. litteram ratio exposcit. Aures magis audiunt. p. Ex quibus uerbis quidam concludere uolunt: ut in qualibet simili compositione: in qua. t. sequitur. b. tunc quoq; ipsum. b. nō solum sonū suū perdat: sed in. p. ipsum prorsus conuertatur: & cum. p. eiusmodi dicitio scribenda sit: ut obtineo: opturo: sup̄ter: sup̄ticeo: & reliqua. Alii uero dicunt mentem fuisse Quintiliani: ut per. b. scribi debeat: ac eodē sono litterā proferri ratio exposcit. sed. p. gratius aures audiunt. Ita. f. ut per. p. proferri debeat & nō p. b. ut simili mō Caius Cneus & amurca: q̄ teste Seruio p. g. p̄ferri debēt: & p. c. litterā designatur.

De sub prāpositione.

Vb prāpositio: quā similiter in. b. terminat: significat aliquādo ip̄a; primā tēporis partem. ut Virg. in. iii. georg. Sub lucem exportat calathis. i. adueniēte luce: nō autē quacūq; pte lucis. Et sub tps ipm quo pugnādū erat: hoc ē iam iā prāsente tpe. Aliquādo statim post: ut sub hęc uerba. Aliquādo subter: ut in innumeris fere cōpositionibus. Nā eadē uia cōponit: ut aliā quas in. b. terminari ostēdimus. Vnde cū uocabulis quibuscūq; sequētib; cōposita integrum. b. cōseruat: ut subagito: subaro: subeo: subigo: etiā cū. i. cōsonante: ut subiectus: suboleo: suburbium: quasi uia sub urbe: hoc est urbi contigua. Si uero cū dictionibus incipientibus a cōsonantibus cōponat: manet. b. integrū: nisi sit cōsonans. c. uel. f. uel. g. uel. m. uel. p. Nā tūc quoq; auctoribus Papyriano & Prisciano in eas litteras cōmutat: ut figillatim uidebimus. Vnde sequēte. b. integra manet: ut subbibo: subblandior. Sequente uero. c. trāsit in illā: ut succurro: succinericius: succresco quasi insensibiliter cresco. At sequēte. d. integra manet ut subdo: subdolos subdit⁹. Nō autē sequente. f. sed mutat in illā. ut sufficio suffero suffragium. quod a uerbo deponēte fragor fragaris quod nō est in usu & auxiliari apud antiquos significat cōponit ut deducit. Vnde & uerbū suffragor suffragaris penultima pduca & proprie suffragia (ut sic dicam) uoces sunt quā dicebant ad comitia in tabella ue scribebant quib⁹ suā quisq; declararet uoluntatē de aliquo eligēdo in magistrū: qualis est electio hoc tempore summi pontificis

Et tamen suffragiū pro auxilio saepe ponitur. Suffoco quod ex sub & faux faucis componit: ubi diphthongus in .o. productam cōuersa fuit. Ouidius: Suffocent animā dira uenena tuā. Suffire ex sub & fire: quod infinitū est: & a fio componitur. Virg. li. georgi. iiii. At suffire tymo cerasq; recidere inanes: q̄s dubites suffire dixit. i. subministrare. Nam licet a fio habente significationē passiuā cōponat: compositū tamē Papyria no teste sit actiuū. Reperit etiā firi: a quo Prisciano teste factū est fieri: per diuisionē unius longae in duas breues: ut admittit pro admitti. Similiter sequēte. g. trāsīt. b. in illā: ut suggero suggestū. At sequēte. l. integra b. littera remanet: ut sublego: quod est suffuror. Virgilius in bucolicis: Vel quae sublegi tacitus tibi carmina nuper. Subligo & inde subligar: quod est subligaculū: seu brachae: quas induebāt histriones in ludis. Iuuenalis in satyra Credo pudiciā: Personā thyrsumq; tenent: & subligat acci. Cicero de officiis libro primo Scenicorū quidē mos tantū habet ueteri de disciplina uerecundiae: ut in scanā sine obligaculo p̄deat nemo. Verē. n. ne si quo casu eueniret: ut corporis partes quaedā aperiant: aspiciant nō decorae. Subleuo: quod a leuo pro aleuo cōponit. Nam est auxiliū defensionēq; praesto. Cicero Zophirus qui se naturam cuiusq; ex forma prospicere profitebat: derisus a ceteris est: qui illa in Socrate uitia nō agnoscere ab ipso aut Socrate subleuatus: cū illa sibi signa ratiōe a se deuicta diceret. Nōnunq; uero significat alleuo: quod est sursum tollere. Suetonius in Vespasiani uita: Dūq; surgit ac nitit̄ inter manus subleuantū extinctus est. Si uero componatur sub cū dictionibus incipientibus ab .m. transit. b. in .m. ut summitto: summergo: sumministro: quāq; apud aliquos seruet̄. b. At cū dictionibus incipientibus ab .n. integra semp̄ remanet: ut subnecto: subnixus. Si autē dictiones cōpositae cū sub incipiant a .p. transit. b. in .p. ut suppono supplico: quod a sub & plico componit: eo quod genu poplitemq; plicamus: cū a potentiore aliquo magnū aliquid precamur. suppeto: hoc est subministro: a quo suppetias deriuat: quod ad auxiliū p̄tinet: & auxiliū ipsum designat. ad auxiliū quidē ut Caesar libro. xxii. commētariorū: & nuntiebant̄ auxilia magna equitatus oppidanis suppetias uenire. & in eodē libro: Suisq; rebus timēs: elephantisq; triginta relictis suis finibus oppidisq; suppetias p̄fectus est. Et itē in eodē: atq; suis fugientibus suppetias ire contēdit. Auxiliū uero ut Suetonius in uita Vespasiani: Legatū in super syriae consularē suppetias ferentē rapta aquila fugauerūt. Plautus in Oedippo: Sed memēto siquid fauiunt fenes suppetias mihi cū sorore ferre. Idē in eodē nescio uisus est. Cum ait auxilia mihi: & suppetias sunt domi. Supplodo ex sub & plodo: quod est plaudo cōponit: & est pedē terrae incutere. Cū. r. uero in quibusdā integra manet. ut subruo. In nōnullis uero transit. b. in .r. ut surripio auctore Prisciano. At cū. s. semp̄ remanet. b. littera integra: ut subsidiū substo: substātia: subsellia: quae ea ut ita dicā scanna sunt in quibus audiētes poetas recitantes uel alios magistros sedere consueuerāt: erātq; etiā tribunorū: triū uiro: rū: quaeq; & huiusmodi minora iudicia exercētū: q̄ nō in sellis curulib; nec i tribunolib; s; i subsellis cōsedebāt. Iuue. i. satyra Et spes & ratio: inqt de Statio: Sed cū fragit subsellia uersu Esurit intactā paridi ni uēdat agauen. Gellius libro. xiiii. noctiū atticarū: cū a praetoribus se in iudicē lectū enarrasset: ut iudicia: quae appellant̄ priuata susciperet inquit: Sed. n. ego homines illos cū considerabā altere fidei alterū p̄bri plenum nequaq; adduci potui ad absoluendū. Iussi igit̄ diē diffundi: atq; inde a subcellis perago ire ad Phauorinū philosophū. At sustineo sine. b. scribit̄: quia nō a sub: sed a sursum componit & teneo. similiter & suspiro sine. b. scribitur: & simili modo a sursum & spiro cōponit. i. cū ex imo pectoris sursum spiro aliquid cupio. & cōstruit̄ cū accusatiuo. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: Suspirat longo nō uisam tpe matrē. Cōseruat etiā sub suum. b. auctore Prisciano: si cū dictionibus incipientibus a. t. componat: ut subtrahit: subtel: quod ex sub & talo compositū dicūt. Nam est τὸ κενὸν τοῦ ποδός. i. cauum pedis: quod ut cauum manus quidam etiam uolā dicunt. Sed haec & alia ut supra uidimus quidam per. p. scribi uolunt & non. b. Alii uero non scribi. p. sequente. t. sed magis. b. sono ipsius. p. proferri.

De syllabis desinentibus in. c.

Vnc ad reliquas consonantes per ordinem procedentes: dicimus auctoribus Papyriano & Prisciano nullā antecederē syllabā in. c. litterā desinere: nisi sequēs quoq; .a. c. uel. a. q. icipiat: ut bacca quae cū duplici. c. sine aliqua aspiratione scribit̄: & continet intra nominis sui ambitū fructus diuersorū genē: lauri oliuae corni myrti lentisciq; & aliorū: ut in sequētibus ostendem;. Est etiā lapis preciosus: ut quo nitido precii cortice bacca daret. Et inde baccatus sine aliqua aspiratione quasi baccis. i. preciosis lapillis. ornatus. Virgilius libro aenei. primo: Colloq; monile baccatū. At si cū aspiratione ultimū. c. scribat̄: aliud significat: ut uidebimus in dictione Bacchus. Bucca similiter absq; aliqua aspiratione cū duplicato. c. scribit̄. Et a bucco uerbo: quod est inflo deriuat: atq; idē est quod os. i. ipsa cōcauitas unde uox p̄cedit: nō ora labiorum. Vnde Iuuenalis: cū ait in tertia satyra: Bucca foculū excitat nō de extremitate oris: sed de interiori parte dixit: quae inflari solet: uentūq; concipere. Vnde idē poeta in eadē satyra de cornicibus loquēs inquit: Notaeq; per oppida buccae. Vbi nō de labris: quae latent cū tuba canit: sed de illa deformi utrinq; inflatione intellexit tubā inflantiū. Similiter cū inquit Horatius: Ut iuppiter ambas Iratus buccas inflet: nō de labris locutus ē quae inflari nō possunt: sed de ipsa oris inflatione. Nā genae quoq; aliud quiddā significāt: ut in sequentibus ostendemus. Vtimur etiam in plurali buccas: sed in singulari oratores frequentius utunt̄. Bucula uero quae per unicū. c. scribitur: diminutiū est bouis: quasi parua bos. Baccar per duplex. c. & absq; aspiratione scribit̄ generis est

generis est foemini: & herba contra fascinationes esse dicitur. Virgilius in bucolicis: Baccare frontem Cin-
gite: ne uati noceat mala lingua futuro. Succus cum duplicato. c. scribitur & descendit a fago: quod genus
est uestis aequaliter lata ex parte superiori & inferiori. Soccus cum duplici. c. similiter scribitur: & genus est
calciamenti a sacco deducti: ad cuius similitudinem factū erat. Itaq; ligatum supra pedem plicas q̄ plurimas
per totū crus effundebat. Succus similiter scribitur: & a fugo deriuat. Eccubi cū duplicato. c. scribitur: & ex
ecce & ubi componitur. Ecce similiter ex ecce & cum. Ecquis uero cū unico. c. sequente. q. scribitur: & com-
ponitur ex en pro ecce: & quis: ubi. n. ratione sequentis mutat in. c. ex quo ostenditur eandem uim habere
c. cum. q. Idem in quicq; quod cum. c. scribitur: ut supra uidimus per cōmutationē. d. in. c.

De syllabis desinentibus in. d.

T uero in. d. pariter nulla in simplicibus dictionibus potest antecedens syllaba desinere: nisi sequens
quoq; ab eadem incipiat: ut addo: reddo. Virgilius in. viii. Reddidit una bouz uocem uasloq; sub an-
tro. Redduco cum duplicato. d. a nonnullis positum fuit. Terentius in Phormione: Sectari in ludum du-
cere ac redducere. Horatius in Epodo: Cetera mitte loqui deus hac fortasse benigna redducet In sedem ui-
ta: quæ sane Priscianus inducit non probans cū possit esse iambus & spondeus in locis imparibus: sed cer-
tum est eiusdē Horatii exemplū in. ii. sermonū cum ait: Dii tibi dent capta classem redducere troia: ubi red-
ducere necessario primā producit. Alii uero per unicum. d. reduco scribunt. Virg. in. iiii. anei. Eiectam clas-
sem socios a morte reduxi. Abaddir similiter cum duplicato. d. scribitur. Et is deus esse dicitur: quem greci
Βερίτυλον uocant. Vnde sic quoq; lapis ille uocabat quē Saturn⁹ deuorasse dicit. Sed de cōpositis ab hac
præpositione ad aliud quoq; dicendū uidetur. Nam plerumq; quidem seruat. d. nonnunq; uero in sequē-
tem litterā commutatur. Sed hoc primū prænotare libet ad præpositionem idem quod circiter significare:
ab auctori⁹ constitutū esse. Ut circiter tria milia: uel ad tria milia: idē significat. Ad igit cōposita cū dictioni-
bus incipientibus a uocalibus quibuscūq; conseruat. d. integrū: ut adamare quod ex ad & amo componit:
& est amatorie amare. Cuius rei multa ab auctoribus colligi possunt exempla. Sed hoc solum Quintiliani
ex declamantibus sufficiat. Me quide; marite si quis interroget: omnes matres liberos suos tanq; adamaue-
runt amant. Videbis oculos nunq; a facie uultuq; deflectere: comere caput: habitūq; componere: suspirare
cum recesserint: exultare cum uenerint: conferere manibus: pendere ceruicibus: nō osculis: non colloquiis
non præsentia uoluptate satiari. hæc ille. Verum amare generalis est significati: & idem quod diligere de-
notat: nisi quod quiddam plus significare uolunt. ut Cicero ad Brutū: Sic igitur facies: & me aut amabis:
aut quo contentus sum diliges. Idem ad Dolobellam: ut mihi deniq; amare uidear: antea dilexisse. Ad edo
i. corrodo ex ad & edo componitur. Ademptus cū. m. ante. p. scribitur & componitur ex ad & emptus: ubi
ephonia causa interponitur. p. quia. m. ante. t. immediate locari non potest: ut supra tetigimus: & in sequē-
tibus clarius ostendemus. Adimo ex ad & emo quasi diminuo: & aufero. Adigo ex ad & ago. Adit⁹ ex ad
& eo itus. Adorare ex ad & oro: quod est ore precor componitur. Et tamē sine ore hoc est sine uoce aliqua
fit: non tamen sine gestu corporis. Vnde elephas & phoenix & alia quadam irrationabilia solem adora-
re dicuntur. Adulor ex ad & aula componitur: quia id aulici maxime obseruant: & fit per conuersionē. au-
diphthongi in. u. longam. Aduro ex ad & uro componitur: & magis actionem: q̄ passionē significat. Simi-
li modo cū. u. consonante conseruat. d. ut aduenio. & inde aduētare: quod non est aduenire aut uenire: sed
proximū esse ueniendo: ut cuiusq; obuius fit: nuntiat hostes aduentare. Cōponitur ad similiter cum dictioni-
bus incipientibus a. b. & ipm integrum in ea cōpositione conseruat: ut adbibō: quod teste Prisciano cum
.d. ante. b. scribitur. Similiter adbreuiō. At sequente. c. eode; auctore transit. d. ipm in. e. litteram: ut accedo
quod ex ad & cedo cedis cessi componitur: & producit penultimam: accessus & accessio: ambo ex ad & ce-
do componunt. Inter se tamen significato differunt: quia accessus est aditio atq; appropinquatio: accessio
autē adiectio atq; incrementū. Et huius ratio est: quia id uerbū a quo descendūt dupliciter & regit & signi-
ficat: ut accede ad ignē huc. i. adi appropinqua. Quin & hoc calamitatibus meis pondus accessit: uel ad ca-
lamitates: hoc est adiunctū est & increuit. Quæ differentia rara est in consimilibus nominibus. Nam satius &
fatio idem sūt: cultus & cultio: motus & motio: cursus & cursio: abusus & adusio: actus & actio. Nisi quod
dicim⁹ actionē causare: nō actū: & actū comcediarū nō actionē. Similiter gest⁹ & gestio non parū differūt. Nā
gest⁹ ē actio quadā: & q̄si p̄nūtiatio corporis. Gestio uero administratio quadā: & quæ parū i usu ē. Accola ex
ad qd ē iuxta & colo. i. habito cōponit. Vnde pprie is dicit q̄ iuxta habitat: siue iuxta aq̄s siue iuxta mōtes.
Nec refert in suo an alieno. Ut accola uulturni: accola padi: accola rhodani. At qui in montibus domos ur-
besq; positas habent: Incola proprie dicuntur. Accuso ex ad & causo componitur. Et est accusare teste Ser-
uio & pluribus grāmaticæ auctoribus maioris de minore. Incusare uero minoris de maiore. quā sane diffe-
rentiam apud neminē antiquorum comperi: itaq; ne in his insistere uidear: accusare est uel apud iudices uel
apud alium quēuis: etiam apud illum ipsum quem accuses significare: atq; ostendere aliquem peccasse. In-
cusare uero est mores alterius repræhendere: & plerumq; cum querela: quod ab illo iniuria sis affectus. Sic
apud Virgiliū Terentiū Cæsare ceterosq; auctores semper annotaui. Et inde accusatorius is dicit qui accu-
sat. Nam quæ in oris oria orium a uerbis uel a uerbalibus in or magis descendunt actionem significant.

Si uero ad. cum dictionibus incipientibus a. d. componitur: suum. d. integrum conseruat: ut addisco quod per duplex. d. scribitur: & ex ad & disco componitur: quasi bene disco: & in praterito corripit penultimam Vnde disco absq; ad prapositione est ut intelligas. edisco uero ut memoriter complectaris. Quintilian⁹ de institutione oratoria libro primo. Illud ex consuetudine mutandum prorsus existimo: in his de quibus nunc differimus atatibus: ne omnia quae scripserunt ediscant. Addico cum duplicato. d. scribitur: & ex ad & dico componitur: quod apud iuriconsultos est uendere plicitatione: hoc est in uenditione publica: ubi alius alio maius precium pollicetur: ut sibi potius q̄ alteri uanialia addicantur. Vnde addictio cū duplicato. d. & c. ante. t. scribitur. Sicq; apud iuriconsultos titulus est: De in diem addictione. Quē quidam nostri temporis iurisperiti non intelligentes emendant dicentes de in diem adiectione. Vbi non uerba modo sed sententiam ac ius ipsum corruerunt. Paulus iuriconsultus: Si uenditor simulauerit meliorē allatam conditionem: cum minoris uel etiam tantidem alii uenderet: utriq; emptori in solidū erit obligatus. Sed si emptor aliū idoneū non subiecit: eiq; fundus addictus est. Non uideo inquit quēadmodum priori sit emptus: cum alia conditio & uera subsecuta est. Sed si neuter subiecit emptorem: maiore autem precio addictū est praedictum ei: qui soluendo non est abutum est a priori emptione: quia ea melior intelligitur: quā uenditor comprobauit: cui licuit non addicere. Quo uerbo Cicero pro Cecinna saepe utitur: Vt deterrerentur emptoris multum partim gratia Caennae: partim precio fundus addicitur. Et paulo post: Quasi uero nos aut ei negemus addictū: aut tamen quisq; fuerit: qui dubitaret quin emeret. Similiter Quintilianus in agro redempto omnes facultates in precia collegi: rus seruulos penetras: & omnia utiliora properanti festinatione parentis addixi. Inde addicti apud ueteres dicebantur: qui praetoris pronuntiatione ac iussu cū soluendo non essent: creditoribus uendebantur: de quibus crebra apud Liuiū mentio habetur: & addictus morti destinatus dicitur. Cicero libro officiorū. iiii. Et is qui morti addictus esset: paucos sibi dies cōmendātorum suorum causa postulasset: uas factus est alter. Additus sine. c. ex ad & datus componitur. Verum cum dictionibus incipientibus ab. f. si. ad. prapositio conseruare. d. ipsum habere: uel in alterum. f. cōmutare: dubiū apud antiquos fuit. Nam asseriebant grāmatici quidam conseruandū esse ipsum. d. idq; in antiquis quibusdā scripturis apparere dicebant: ubi adfatur cum. d. scriptū erat: atq; adfore similiter. Quare & in aliis sic quoq; scribendū esse existimabant: cum non sit ratio in uno maior q̄ in reliquo. Aliis uero uisum fuit. d. in. f. cōmutari: ac molliori sono proferri: q̄ si. d. ipsum conseruetur: quod etiam Prisciano rationabilius fuit uisum: ut affectus cum duplicato. f. & c. ante. t. Nam ex ad & factus componitur: ubi. a. in. e. commutatur. Sane affecta teste Gellio libro. iiii. noctūum atticarū sicuti. M. Cicero & ueterum elegantissimi locuti sunt: ea proprie dicebantur: quae non ad finem ipsum: sed proxime finem progressa deducta ue erant. Affatim quod cū duplicato. f. quandoq; scribitur facunde significat: & antepenultimā producit. Si uero cum unico. f. scribat: ex. a. compositum dicunt & fabile: quasi abunde: & non dicibiliter significet: cuius antepenultimā corripere uolunt. Affabiles cum duplicato. f. scribitur: ex ad & fabilis componi dicunt. si autem cū dictionibus incipientibus a. g. componatur: ex simili causa. d. in. g. mutare uolunt: ut agger ex ad & gero quasi aggrego: unde agger deducitur: & simili modo scribitur. & est teste Seruio super octauo aeneidos: cuiuslibet rei coaceruatio: Vnde fossae aut ualles possunt repleti: & super decimo aeneidos ait: agger proprie terra illa dicitur: quae facta uallo propius ponitur. Sed abusiue & muros & munimenta aggerem etiam dici rettulit. ut Virgi. Quin intrant portas atq; ipsis praecelia miscent. Aggeribus mœrorum & inundant sanguine fossas Nonnunq; uero eodem Seruio teste super. viii. aenei. Agger media est uia eminentia exaggeratis lapidibus strata. Vnde dixit Virgilius: Qualis saepe uia depræhensus in aggere serpens. Sane si cū dictionibus. ad. prapositio incipientibus a. gn. componatur abiicit. d. ipsum: ut agnitus agnosco. Simili modo si sequatur. f. p. uel. f. c. ut uidebimus. Si uero cū dictionibus aspiratis componatur ad: conseruat. d. & idem est: ac si cū uocalibus componeretur: ut adhaereo adhibeo: quod ex ad & habeo componitur: adhortor & similes. Verū si cum dictionibus incipientibus ab. l. componatur: conseruant aliqui. d. integrum. Alii uero conuertunt in l. quod Prisciano magis placuit: & melius scribi alludo cum duplicato. l. q̄ adludo cum. d. ante. l. uoluit. Si militer alleuo magis q̄ adleuo: quod ex ad & leuo componitur: significatq; in altū tollo: uel de imo: & ubi quod iacet atq; proiectum est sursum leuo. Quintilianus libro. xi. Vidi inquit multos quorū supercilia ad singulos uocis conatus alleuarentur. Idem homini in aquam lapso atq; ut alleuaretur oranti. Alleuio similiter scribitur: & componitur ex ad & leuio leuias: quod est pondus auferre uel diminuerre. Allubescō ex ad & lubescō: quasi lubens facio. i. obedio. Si autem ad cum dictionibus incipientibus ab. m. cōponatur ipm d. integrum conseruat: ut admitto quod ex ad & mitto cū duplicato. t. ut uidebimus cōponitur: & significat teste Prisciano in. viii. assume scilicet & pecco. Iuuenalis in satyra Credo pudiciā: lam fas est admitte uiros. i. assume. Idem in eadē: Quid pheccas admisit: quanam hic est culpa puellae: admisit dixit pro peccauit. Simili modo admoneo admirror administro & similia. At cū dictionibus incipientibus ab. n. uoluerunt quidam modo consimili ad ipsum. d. conseruare: ut adnitor adnuo. Quod Prisciano non placuit: sed potius mutari in. n. uoluit & scribi annitor: annuo: annunero: & alia similiter. Sane sequente. p. absq; alicuius dubitatione in similem litteram conuertitur. d. ut appello ex ad & pello pellas: quod est uoco cōponitur. Vn

de appellare est aliū aduocare. At appello appellis simili mō cū duplicato. p. scribitur. cui simile est impello
 Vnde appuli in præterito. i. applicui deriuatur. Terentius: Postq̄ poeta animū ad scribendum appulit. i. ap-
 plicuit. Si uero cum unico. p. scribatur: idem est quod amoueo. Nam componitur ex. a. quod priuationem
 indicat: & pello pellis ut apulsus ab ubere. i. amor⁹. Virgilius appendo ex ad & pendo pendis componitur
 & est suspendere: ut appendi unam cum ad lancem stateramq; ponderaui. Cicero in Antoniū: ut iam appen-
 datur pecunia non numeretur. Et in procemio orationū Aeschinis ac Demosthenis a se translatarum figu-
 rate ad incorporea transtulit cum ait: Ea putauī non annumerare lectori debere: sed tanq̄ appendere. Simi-
 liter apparo ex ad & paro componitur: & diuersum ab eo quod est præparo significat. Nam præparare est
 antea parare: quæ quis utilia sibi fore credit. Cicero officiorum libro secundo: Facile totius cursum uitæ ui-
 det: ad eamq; degendam præparet res necessarias: ut passum latibula: & alia generis huiusmodi. Apparere
 uero est ad dignitatem quandā ac uerius pompam se aptare. Idem de oratore libro. iii. Illa quæ in apparatu
 fori appellantur insignia. Et licet apparatus quādoq; utrunq; significare uideatur: ut apparatus belli quasi
 præparatio. Id tamen potius est ex quadam consequentia q̄ proprietate. Nam ut dicimus: naues nō modo
 instructas: sed etiam ornatas: quia ut instructiores ad bellum eo pulchriores sunt: Ita apparatus belli uoca-
 mus: quæ ad bellum quodam decore & ornamento aptantur. Sane præpositio ad nōnunq̄ sequente. p. lit-
 tera. d. abiicit: ut aperio quod ex ad & perio: ut quibusdam placuit componitur: cuius uerbi simplex in usu
 non est. Aliis uero quibusdam & Prisciano in. viii. magis usum est ex ad componi & pario: quod apud uctu-
 tissimos: ut supra ostendimus non solū secundum tertiam: sed etiam secundum quartā coniugationem de-
 clinabatur: & habet primā breuem. Iuuenalis in satyra Credo pudiciā inquit: Protulit ut mos est: & aper-
 ta palluit agna. At reperio quod ex eodem uerbo componitur: & cum unico. p. scribitur: quasi defraudetur
 una consonante ratione præpositionis in præterito duplicat. p. & tempus recuperare uidetur:
 quod simili modo in comperio & comperi ratione præpositionis opportunum non fuit. Si autem ipsa præ-
 positio. ad. cum dictionibus incipientibus a. q. componatur ipsum. d. in. c. cōuertit: ut acquiro ex ad & quæ-
 ro: acquiesco ex ad & quiesco. Sed sequente. r. uoluerunt aliqui ipsum. d. integrum conseruari ut adrideo.
 Quod Prisciano non placuit: sed magis in. r. cōmutari uisum fuit: ut arrideo arripio: quod ex ad & rapio
 componitur. Simili modo sequente. s. uolebant nōnulli. d. integrum conseruari debere: ut adsumo adhisto
 Quod similiter eidem auctori non placuit: sed potius cōmutatione. d. in. s. scribi uoluit: ut assumo assisto
 assideo ex ad & sedeo: quasi iuxta sto. Et inde assiduius assessor ex ad & sector: & est comitatū præsto: non in-
 itinere: aut nauigatione: aut militia: sed fere per urbem. Cicero de oratore libro. i. Cum ædilitatem Crassus
 peteret eumq; maior natu & consularis Sergius Galba assessoraretur: quod filio suo despondisset. Verum si
 sequens dictio ab. f. c. incipiat: & componatur. ad. præpositio subtrahitur. d. ut ascendo: quod ex ad & scan-
 do componitur: ascribo quod ex ad & scribo cōponitur: ascisco quod ex ad & scisco formatū scilicet a scio
 cōponitur. Et est remotum aliquid quasi scite uocātū capere. Cicero de oratore: Quod minime polite mi-
 nimeq; elegantes sunt ascuerunt aptum suis auribus opimum quiddam & quasi adipale dictionis genus.
 At conscisco fere ad mortem pertinet. Nam plerunq; sic legimus mortem sibi ipsi consciuit. Mortem tibi
 ipse cōsciscus. Comperitur etiā rescisco quod proprie designat rem postq̄ gesta est scire: quā nesciebas cum
 gereretur: præsertim ad te tuos ue pertinentem. Terentius in adelphis: En tibi rescuiuit omnē rē. Id nunc cla-
 mat scilicet. Gellius uero dixit resciscere esse rē occultā inopinatā insperatamq; cognoscere. Quod mihi nō
 uidef. Nam si uideā hoīem cælo uolantē: ut fecisse Dædolos Perseusq; fertur. Aut aliquem e terra prodire:
 qualē Tagē fuisse ab hebruscis creditū est. Aut satyrū aliquē semiuirū semicaprū: quē uidisse nonnulli scri-
 psere dicar ne rescuiisce: Et ut puto nō dicā. Subtrahitur etiam ab eadem præpositione. ad. ipm. d. si cū di-
 ctione cōponitur ab. s. p. incipiente: ut aspicio: quod teste Prisciano in. viii. ex ad & spicio uerbo: quod sim-
 plex nō ē in usu cōponit: & inde aspectus. & similia. Si aut cōponat. ad. cū dictionib⁹ incipientibus a. t. mutat
 d. in. t. ut attineo ex ad & teneo: attingo ex ad & tango: attraho ex ad & traho: attamē ex ad & tamen.

De syllabis desinentibus in. f.

Quoq; nullam syllabam per se terminat: hoc est nisi loco. b. uel. d. uel. s. uel. x. in compositione obse-
 quentiam unius istarum sit posita: ut ex ob & facio officio: ex ad & factus affectus: ex dis & facilis diffi-
 cilis. Similiter ex dis & fundo diffundo: eodem modo ab ex & facio efficio.

De syllabis desinentibus in. g.

Imili modo. g. apud latinos nullius syllabæ est terminalis: nisi cum loco. d. uel. b. ponitur: ut supra ui-
 dimus. Nam ex ad & gero fit aggero: ex sub & gero suggero.

De syllabis desinentibus in. h. & in. k.

On etiam potest. h. aspiratio integram syllabam terminare: quod si in quibusdam interiectionibus
 comperitur: ut uah. ah. & oh. putat Priscianus per apocopam fieri: cum perfecta sint uaha aha ohe.
 Similiter. k. nullius syllabæ terminalis esse potest.

De syllabis desinentibus in. l.

N. L. uero litterā quacūq; consonante sequente antecedens syllaba terminari potest: ut albus ulcus

calcearium: quod pro calceo ponitur: ut cibaria pro cibis: fulcrum qui & lectus dicitur. Nam est quo iacentes fulcimur. i. sustinemur: ut dixit Seruius in. vi. Iuuenalis in satyra Credo pudicicium ait: Antiquū & uetus est alienum posthume lectū Concutere. atq; sacri genium contemnere fulcri. Mulierum quod cum. c. absq; aspiratione scribitur: & a mulgeo deriuatur: facitq; in plurali mulcra. similiter ante. d. ante. f. ante. g. & ante alterū. l. ut ualde Alfenus nomen est uiri proprium. Algeo culleus cum duplicato. l. Nam uter ex corio ab oculiando. i. claudendo dictus. Nam in eo scelestissimi homines cum simia gallo & serpente inclusi iacebantur in mare. Vnde Iuuenalis in satyra Stremata quid faciunt ait: Quis tam perditus ut dubitet senecam præferre neroni. Cuius supplicio non debuit una parari simia. Nec serpens unus: nec culleus unus. Pugillaris similiter cum duplicato. l. scribitur: qui & pugillare in singulari: At in plurali solum pugillares dicimus & significat tabellas carceas: siue ligneas: siue alterius materie: in quibus stilo scribimus. Vnde a pugno deducitur quo cōprehendi consueuerāt. Palla similiter scribitur: & proprie uestis & muliebris: deducta usq; ad uestigia: dicente Virgilio libro. xi. de Camilla: Pro crinali auro pro lōgo tegmine palla: Tigridis exuuiæ per dorsum a uertice pendent. Tollo eodem modo scribitur: & duo significat. f. capio & educo: ut sustuli filium. idest suscepti filiū. Item sustuli filium idest educaui. Et ab utroq; fit sublatum. Terentius: Quicquid peperisset decreuerunt tollere. i. educare. Similiter Iuuenalis in satyra Credo pudicicium cū ait. Tollere dulcē Cogitat hæredem. Quod etiā de suscipiendo intelligi potest: siquis sequentia recte inspicit. In quibus ostēdere uult Vrsidium tanq; sibi placeret lex iulia de adulteriis desistere uelle ab hoc crimine: & ducere uxorem procreandorum liberorū gratia. Sed alia de suscipiendo uidentur esse exempla. Nam certe Alexander magnus ex uxore liberos non educauerat. At qui ipse apud Curtiū ait: Ego ipse Orthoxartem per se filiam mecum matrimonio iunxi. Non dedignatus ex captiua liberos tollere. Papyrianus iuriconsultus de legatis & fideicommissis secundo: Mando meæ filia pro salute sollicitus ipse: ut quo ad liberos tollat: testamentum non faciat: Ita. n. poterit sine periculo uiuere. Quin & eadē significatiōe ponit sublatum: ut Suetonius de patre Neronis: decessitq; pyrgis morbo aqua: intercutis sublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita. Nam pater Neronis filiū uix uidit. Sane tolero non per geminatum. l. sed per unicum scribitur: cum prima sit breuis. Iuuenalis in satyra Credo pudicicium: Quædam parua tamen: sed non toleranda maritis. Similiter uolo per unicum. l. scribitur & corripitur. atq; eodem modo uelim & uolam. At uero nolo producit & nolim & nolam: licet uellem & nollem per geminatum. l. scribantur: & sic primam producant. Calleo similiter & callidus per duplex. l. scribitur: ut Iuuenalis: Callidus & tristes digitos impressit aliptes. & calleo per unicum. l. aliud significat. Pelagus similiter quod græcum est per unum exaratur. l. & primam corripit: Iuuenalis in satyra Natali coruine die: Et pelago postq; parca meliora benigna Pensa manu ducunt. Ulmus cum. l. ante. m. scribitur. similiter palma. & inde palmula quæ est extrema pars remi: eo quod est in modum palmæ protenta. Virgilius libro ænei. v. Et leuas stringat sine palmula cautes. Significat etiam palma uictoriam: quia palmarum artificio acquiritur. Quin & teste Seruio in. xi. aneidos. dicitur etiam toga: quam merebantur hi: qui deportassent de hostibus palmam. Alnus per. l. ante. n. scribitur: arbor est. culpa cum. l. ante. p. scribitur. Vlpianus similiter quod nomen est iuriconsulti. fulsit cum. l. ante. s. scribitur. similiter excelsus. Altus uero cum. l. ante. t. & eodem modo consulto uerbum: quod a consulo format: & significat deliberare: quod quidem fit cum adest qui consilium petit: & qui consilium dat. Et inde cōsultatio dicitur. Et consultor qui pro eo qui alium consulit accipi solet. Nonnunq; etiam pro eo qui alium consultat. ut Salustius in Iugurthino: Simul inquit ab eo petunt ut fautor consultorq; adsit. Consultus uero est homo prudens & sciens dignusq; a quo consiliū petas. Et aliquando quidem est participium: ut consulti medici dixerunt eundem esse langorem. Aliquando uero nomen. ut Horatius in primo carminū: Pareus deorū cultor & infrequens infantis dum sapientiæ consultus erro. Liuius libro. x. ab urbe: Callidos solertesq; iuris atq; eloquentiæ consultos. Vnde in primo dixit de Numa Pōpilio consultissimus uir: ut illa quisq; ætate esse poterat. Et inde componitur iuriconsultus si cōpositū est. Horatius: Eris tu qui modo miles mercator: tu consultus modo rusticus. Quod etiā dici solet iureconsultus. finit etiam syllabam. l. sequente. u. consonante: ut silua: de quo in sequentibus. peluis a peluendo dicta. Puluis similiter qui generis est masculini: & a pellendo nomen assumpsisse dicitur: facitq; diminutiū ex se puluisculum generis neutri: ut Hieronymo placuit. Masculine tamen posuit Apuleius de Magia cū ait: misi ut petisti munditias dentium: nitelas oris ex arabicis frugibus tenuem cādificum: nobilem puluisculum: cōplanatorē gingiuulæ: & reliqua. Vnde ait Seruius super. xii. ænei. Puluis ille quo utuntur puellæ etiam cinis dicitur. Ad cuius differentiā alius puluis cinis imundus uocatur. ut Virgi. libro georgi. primo: Et cinerem imundum latos iactare per agros. Vnde a cinere. i. puluere puellarū dicuntur cinifiones. ut Horatius: Custodes lectica cinifiones parafita. Terminat etiam. l. syllabam sequēte. x. ut mulxi. Verū ante. q. uel. r. nō inuenit. l. nec. h. aut. k. possūt ipsi. l. cōsequi.

De syllabis desinentibus in. m.

Terminare potest syllabam in media dictione: quando sequens syllaba in. b. incipit uel. p. uel altera m. hoc est ante has litteras: nō etiam. n. stare potest: quia si per compositionem interueniret: cōuerti debet in. m. Sed etiam ante. d. & l. & s. & secundum alios ante. q. potest. m. syllabā terminare ut ostendemus.

Ante. b. ut umbra: & inde umbratilis is dicitur qui umbratus siue umbra tenus est: ut uita umbratilis & res umbratiles: idem uita umbra & opaco marcescens. Cambyfes: de quo in sua dictione uidebimus. Membrā & inde membratim: quod est per mēbra. ambitio & inde ambitus: unde ambitio & inde ambitiofus is dicitur qui non suae uirtuti confidit. Vnde non recte graditur: sed per circuitū: siue quod romani: qui honores peterent singulos circuibant prāhensantes rogantesq; ut se in suffragiis adiuuarent: ut uidebimus in dictione roma. Siue quod q pro adipiscendis honoribus solliciti sunt: cū rogant exordio quodā longiore: & uerborum circuitu utuntur. Vnde ambitus semper in actu est: & ea facit: quae ambitio: quae est in animo facere cōpellit. Nōnunq; uero ambitus pro specie quadam fauoris: & captatione misericordiae ab auctoribus ponitur. Quintilianus: Si iuuenis innocētissimus iudices uti uellet ambitu tristissimae calamitatis poterat allegare nobis amissā in oculis cogitationū oīū temeritatē. Vnde ambitiofus etiā mō cōsimili nōnunq; accipit. Vt idem libro. vii. institutionū: Nō sum ambitiofus in malis: nec lachrymarū augere causas uolo: utinā esset ratio minuendi. Ouidius libro. iiii. de ponto: Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unū Pro nostris ut sis ambitiofa malis. Cābio quod originē habet grācam & prāteritū facit campsi. Nā a κάπτω uerbo grāco deducitur: quod in prāterito facit: κἀμψα. Vnde cāpo cāpsas solebant uetustissimi dicere. Ennius in. x. Licitem cāpsant. Recūbo recūbis similiter quod est tertiā coniugationis: atq; idem cū recubo. as. ut Virg. in bucolicis: Recubans sub tegmine fagi. Colūbus similiter & columba: quae teste Varrone a culminibus dicitur: quia alte nidulantur. Ante. p. ut imperiū & inde imperiofus: quo uno modo iperii ostentator designat: utputa in exercenda sauitia: qualis Torquatus apud Liuiū: qui filiū sauitia ob imperiū contemptū occidit. Vnde imperiofus appellatus est. Altero modo is significatur: qui iperii habitationē detinet: seu plenitudinē Impedio similiter scribitur: & inde impedimenta: quod duo significat. Vnū est difficultates: quod in cōmuni usu habetur. Salustius: Occulte per amicos & maxime per homines nominis latini & sotios italicos impedimenta parabant. Curtius: Vnā anum & duas puellas itinerū agminūq; impedimenta triginta milibus talentū auri permutes. Cicero: Cum primū impedimenta naturae diligentia industriaq; superarit. Significat etiam impedimenta: iumenta quae sarcinas: uel alia bellica instrumenta gestant. Et sarcinae res sunt: quae in uia portantur. Curtius: Magno consilio iacturā sarcinarū impedimentorūq; contempsit. Et iterum: sarcinas & impedimenta ibi eū prāsidio reliquit. Liuius similiter: quarta uigilia profecti sarcinis impedimētisq; beneuēnti relictis. Idem: iumenta q; sarcinas & alia bellica instrumenta portabant. Vnde ait Frontinus ipse quoq; ob hoc exasperatus interfectis omnibus impedimentis ad pugnam descendisset. Cōparatiuū similiter cum. m. ante. p. scribitur: & conuertit. n. in. m. Nam cōponitur ex con & paro. i. diuersa: uel aliquid unum: ut diuersum. Itaq; cum. a. post. p. ut etiam cōparo uerbū semper scribit. Eius natura est superare in ea qualitate: quā optinet positiuū. Aliquando tamē teste Quintiliano utimur cōparatiuis p absolutis. Quod poetae nostri saepissime obseruant: ut Virgilius in Tityro: Candidior postq; tendēti barba cadebat: hoc est cādida. Et libro. v. aenei. Comites seniores aestae: pro senis: ut dixit Priscianus qui id addidit cōparatiuū: nōnunq; p minori ui accipi: q; ipm positiuū: ut Virg. libro aenei. i. Tristior & lachrymis oculos suffusa nitentis. Nā nō absolute sed ex parte tristis accipitur. Verū de seniore pro sene: non illi primū assentiendū uidetur: cum ab aliis pro ualde sene similiter efferatur: ut Quintilianus de socrate. Eo nanq; ait seniore octauū. n. & nonagesimū cōpleuit annū prāceptorē Aristoteles pomeridianis scholis capit. Et Ouidius de tristibus: Imperium regat hoc cū seniore senex. Nec plane tristior pro ex parte tristis: sed pro tristis: ut uoluit Quintilianus accipitur. Nec Seruius ut puto dicit Varronis & Plinii ad mentem accipit. Ait. n. super. vii. aeneidos: Seuior & iunior cōparatiui sunt per iminutionem. Et. n. senior non satis senex: iunior non satis iuuenis: intra iuuenē sicut pauperior intra pauperem. Quā rem Varronem in libris de lingua latina ad Ciceronem dixisse: & Varrone tractam confirmasse Plinium: dixit idē Seruius. Ego uero & si de iuniore ac pauperiore dixerint: alio intellectu affirmare uelim. De seniore nullatenus puto. Nā & si iunior te sū: minor natu te sū: ita minor te sum id est minoris aetatis q; tu. Et sic forte per iminutionem illi intellexerunt. Sed non propter hoc tollit: quin superem te in ea qualitate quam obtinet positiuus: hoc est: superem te iuuentute: & paruitate aetatis. Terminat etia; m. syllabam ante alte; m. ut flamma: quae est ignis. Flammeum uero genus est ueli rubicundum: quod gestabatur a mulieribus nuper nuptis: de quo Iuuenalis in Satyra Credo pudiciam inquit; Emutatq; domos & flāmea cōterit. Similiter sūmus sūma & aduerbiū sūmatim: quod est p singulas sūmas. Aliquando p unā ut dicā de hac re sūmatim. Nā a uerbo sūmo sūmas primae cōiugatiōis deducit: quod p geminū. m. scribit: licet sumo sumis tertiā cōiugatiōis p simplū scribat. Imitor etiā cū prima breuē habeat: p simplū. m. scribi debet. Iuuenalis in satyra Omnib⁹ in terris: Sanctos licet horrida mores Tradiderit domino ac ueteres imitata fabinas. At māma cū duplex. m. scribat: in deriuatiuo unū pdit: & dicit mamilla per unū. m. & duplicatū. l. habetq; primā breuē: ut Iuuenalis in satyra Credo pudiciā. Illa loq; recta faciet strictisq; mamillis. At sumē licet primā pducatur: cū unico tamē. m. scribit: & a fugendo nomē assumpsit: & ut q; dā serūt est suis māma. alii uero dicunt Bruti cuiusq;. Et simili modo uulua dicit eē māma suis uel uacca aut taliū. Horatius: Obefo nil melius turdo: uulua nil dulcius āpla. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: Qui meminit calide capiat Quid uulua popinae. Est etiā uulua mulierū: qua nascendo egredimur: ut idē in primis

Cū tot obortiuis fecūda iulia uuluā. Solueret. Cōmodatarius uero p duplicatū. m. scribit: & is dicitur qui cōmodatum accipit. Cōmentum quod ex con & mento quidam esse compositum & deductū uolunt: quasi sit cōmonitio mentis: per duplicatum. m. scribitur. Alij cōminiscor deductū uolūt: quo ad idē tēdit. Est. n. fictū & enarratū & inde cōmētariū: quod teste Cicerone in Bruto non est oratio: sed capita rerū & oratiōis cōmentariū paulo plenius. Sane Seneca quod cōmētariū significet expressius libro declamationū tertio indicat dicens. Sine cōmētario nunq̄ dixit: sed cōmētario contentus erat in quo nuda res ponunt. Dicit etia cōmentariū in masculino ut Liuius libro. xlviii. Quāri iussit ab eo ut quē de his cōmētariū a patre accēpisset. Et subdit librū poposcerunt: si plures primus & secūdus cōmentarius. Itaq; in singulari pro una eademq; significatione tam neutrum q̄ masculinū accipitur. Et eandē significationē habet: quā in plurali masculinū. Et sunt libri ubi res nō late diffuseq; explicant: sed breuius q̄ poterant tractare ut Cæsaris cōmentarii: in quibus ad exequendā historiā aliis uidetur subiecisse materiā. Qui si fuerint singuli: cōmentarium nel cōmentarius uel liber dicitur. Verū & si ex multis longiq; tractatibus breuiora coaceruent cōpendia: cōmentarii etia dici possunt. Vti nos cōmentarios hos uigintiquattuor libros diximus & duodecim illos alios: quos de omni ratione differendi: & artis dialecticæ præceptis ex innumeris pene auctoribus & magnis latinorū & græcorū uoluminibus ad Franciscū iuriconsultissimū: & conterraneū meum nuper edidimus. Vnde & nonnunq̄ similiter libri cōmentarii deducuntur. Cicero de finibus libro. iiii. Tu ipse cū tantū librorū habeas: quos hic tādē regis cōmētarios: quosdā inq̄ aristotelicos. ponitur etia ab auctoribus cōmētarius in singulari & masculino ac neutro i plurali i alia significatione: hoc est p expositionē & interpretationē actōis: ut A. Gelli: ē adeo inq; pbi grāmatici cōmētarius satis curiose factus. & iteq; Nonnulli grāmatici q cōmentaria in Virgi. cōposuerūt: iteq; quoq; noster Taur⁹ i primo cōmētariorū quos i Gorgia Platonis cōposuit scriptū reliq̄. Quidā etia talia huiusmodi opa cōmētū uocauerūt: ut Nigidi⁹ Donat⁹ Priscian⁹ alijq; nonnulli. Seruius uero cōmētarios etia pro hominibus accēpisse uidetur: cū inquit. georgi. primū superflua mouent quæ sionem cōmentarii: hoc est qui cōmenta ediderunt. Cōmeatus a simul eundo dicitur: & in utroq; numero pro cibariis ad almonia reipublicæ aut exercitus: aut alicuius multitudinis accipitur. Interdū etia priuatum ut Cicero pro lege manilia. Iam cōmeatu & priuato & publico prohibemur. Comperitur etia ipm. m. finiens syllabā ante. d. in omnibus scripturis & sculpturis antiquis ut iamdiu iamdudū: quod ex iam & dudum quæ duo paruū temporis designat cōponitur: & de paruo tempore unius horæ: aut semihoræ aut duarum triū ue aut quattuor etia horarū certe breuissimi temporis dicitur: ut Virgilius in initio quarti: At regina graui iamdudū saucia cura. & alibi in eodem libro: Talia dicenti iamdudū auersa tuetur: hoc est a pauco tempore citra. Quod sane ad præteritū tempus referri potest: & futurū. Ad præteritū quidem: ut Virgili⁹ libro zneidos primo: de Aenea & achate inquit: Iamdudū erumpere nubem Ardebant. Non. n. per multū temporis id cupierant: cū nec per horam ibidem steterunt: sed certe per tempus aliquod anteq̄ id dicerent: quare exposuit Seruius. i. olim. Ad futurum uero refertur: ut idem ostendit Virgilius libro. ii. de Sinone cum ait Quid ue moror: si omnis uno ordine habetis achiiuos Idq; audire sat est: iamdudū fumite pœnas. i. cito: ut exponit Seruius. Et hæc sunt propriae significationes eius dictionis. s. ut diem in præteritū uel futurum non transgrediantur. Verum improprie & raro ab aliquibus auctoribus pro eo quod proprie est iam pridem: aut iamolim positū cōperimus: ut Macrobius in saturnalibus: Iamdudū inquit hæc quæstio ab Aristotele & proposita est & soluta: cum dicere debuisset iam pridem: aut potius iamolim. Plinius etia libro. xxiii. naturalis historiae sic inquit: Somno uero aut securitatibus iamdudū hoc fuit: quod illa Helena ante cibum ministravit. Sed quia in huiusmodi aduerbiis differentias temporū designantibus difficultas nonnūq̄ esse uidetur: decreui illa per ordinem explanare. Et a dudū incipiens cōperimus illud eandem prorsus cū iamdudū significationem detinere. Ita ut nec diem proprie transcendat. Vt dudū intraui: dudū te expecto. i. hora aut semihora est uel dua: uel tres: uel ut multū quattuor ex quo intraui: & ex quo te expecto. Improprie uero diem ac dies transcendere nonnunq̄ ab auctoribus ponitur Plinius libro. xviii. naturalis historiae: iamdudū inquit ex eadem hispania. Zœliton uenit in italiā plagis utilissimū. Liuius libro. xli. in eo inquit captiuorū numero fabri: q̄ dudū fuerunt assueti apud pœnos mihi crede opus in arce lacenorū fecere nuper: quasi nō longo tempore a nunc dicit. Ita tamen ut nō ad præsentem diē: hoc est præsens tempus referamus: sed ad præteritos nō modo dies: sed aliquādo menses: & etia annos: quos pro cōditione materiae complectit: ut nuper inuenta ē pixis: quā fideritē appellēt. i. nō multo tpe ab hinc. Cicero de diuinatione: Neq; ante philosophiā patefactā quæ nuper inuēta. Idem de amicitia: Neq; n. assentior iis qui nuper hæc differere cœperunt cū corporibus simul animas interire: atq; omnia morte deleri. Significat etia interdū nuper non longo tempore a tunc. ut Curtius: Qui nuper ab Alexandro missi erant. Et Liuius tunc inquit hæc ipsa indignitas augebat animos non retinendis modo publicis agris: quos ut teneres pertinacē nobilitatē habebat. Sed ne uacuū quidem agrum nuper ex hostibus captū diuidere. Pridem hoc est non longo tempore prius a nunc. & idem quod nuper significat. Plinius libro. xvii. naturalis historiae: Ipsi uero pridem uidimus: ea ferme omnia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti equitis romani. Similiter Paulus iuriconsultus: Et non ē mirum si peculiū quoq; defuncti pridē filii defertur patri. Vlpianus quartitur inquit eū ordinē tenere: quē pri

dem habuit. Ponitur etiā pridem saepe cum negatione & cum q̄ & cū ita. Cum negatione quidē ut Plinius libro. xv. Medica non pridē uenere in italiam. Cū q̄ uero ut Cicero pro Roscio: Comedo q̄ pridem Fānii in aduersaria detulisti. Cū ita autē ut idem in Bruto cū ait: fuit. n. regnante iaz gracia: nostra autē ciuitate non ita pridem dominatu regio liberata: pridie. i. prius die: hoc est quasi heri: nō tamē praesentis diei: sed cuiusdam alterius: aut praeteriti aut futuri. Praeteriti quidem: ut pridie q̄ intrarē mare serena lux fulsit. futuri uero ut pridie q̄ intres patriā sacrificiū facito. i. die praecedenti quo aut mare intrasti: aut patriam intrabis. Vel cū genitiuo sic: pridie illius diei quo hęc feci: aut faciā. Vnde cū non dicamus secundo calendas: secundo nonas: secundo idus: dicimus pridie calēdas: pridie nonas: pridie idus. i. die praecedēti quo erūt uel fuerūt calēdas: nonas aut idus. uerū ex pridie fit pridianus pro quo hesternus abutimur. Suetonius plurib⁹ in locis. Vnde in uita Tiberii solemnibus ipse coenis. pridiana saepe & semefa ofonia praebuit. Idem in uita Caii: marce te inquit adhuc stomacho pridiani tibi postridie: quasi postero die dicitur: hoc est quasi cras non praesentis diei: sed cuiusdā alteri⁹ aut praeteriti aut futuri: ut postridie q̄ pater mortē obiit: epulū feci: aut postridie q̄ morietur faciam. i. postero: siue sequenti die cū morietur. Aliquando sine q̄ ponitur: ut Terentius in andria: Venit ad me Chremes postridie clamitans: supple illius diei quo hęc gesta sunt. At ex postridie non fit postridianus aut in usu non est: sed pro eo abutimur Crasinus: nudius tertius idem est quod nunc die tertio scilicet praeterito: & die superiore adhuc dicimus nudius quartus. i. nūc die quarto. Non autē dicimus nudius secundus: quia magis propriū de praeterito habemus heri & de futuro cras. At dehinc proximo perēdie dicimus. Cicero ad Atticū libro. xii. scies igitur cras: ad summū perēdie. Ut dies perēdinus dies adhuc tertius. Caesar in cōmentariis: Qui si parte liceat perēdino die cū proximis hibernis coniuncti cum reliquis castrum belli sustineant. Et cōperēdinare est differre in longum de die in diem. Indies idem quod quotidie dicitur: sed proprie cum quodam incremento. Ideoq; plerūq; cum comparatiuo ponitur: ut cum indies malum arctius premeret: & cum in urbe infinitū malum serperet. Idq; maneret indies latius. Ponitur etiā sine comparatiuo: sed cum uerbo significante incrementum: ut Lilius: Crescente indies multitudine. Indiem uero idem quod in praesentia temporis significat: ut Quintilianus: Non ut uere uolucres praesentis modocibi memores indiem uiuunt. Propediem est quasi prope est dies quando hoc fiet. Vnde & propemodum est quasi prope mensuram: quod accipitur pro pene siue prope cum est aduerbium. Finit etiā secundum aliquos ipsum. m. quandoq; syllabā sequente. l. ut quemlibet quālibet. Quin & sequente. s. ut circumspicius quia a circum & aspicio componitur: & is dicitur qui circum aspicitur. Circumspectus uero est qui circumspicit: & in omnem partem spectat. Verum sequente. q. non praecedat. m. ut plerūq; dicunt grammatici: sed conuertitur in. n. ut nanq; quanq; & similia. At sequente. n. non potest. m. praecedentem syllabam terminare: sed ubicunq; m. ante. n. in eadem dictione componitur: semper in eadem syllaba manet ut amnis erumna Ramnes. quemadmodū supra uidimus. Item nec sequente. t. potest. m. praecedentem syllabam terminare nisi. p. interponatur: ut sumptus promptus cōptus contemptus: licet contemnere ubi non est. t. ipsum. p. non. c. suscipiat.

De syllabis desinentibus in. n.

N. n. uero terminari potest antecedens syllaba: si sequens incipiat a. c. uel. d. uel. f. uel. g. uel altera. n. uel. q. uel ut quibusdā placet. r. uel. s. uel. t. uel. i. uel. u. cōsonantib⁹: uel. x. Ante. c. igitur ut cōciliū: & uerbū cōcilior. unde dicim⁹ cōcilior regi: si illi ignot⁹ i ei⁹ gratiā uenis. Recōcilior autē regi siq; de cā is mihi irat⁹ deposita ira me rursus recipiat in gratiā. Cōcinn⁹: mane⁹: cōcors: q a cōditiōe cordis dicitur. Sancire qd̄ teste Seruio in. xii. an. idos: proprie est sanctum aliquid. i. consecratum facere sub sanguine hostiā. Vnde dictum ait sanctum: quasi sanguine consecrat⁹. At sanctio proprie est lex cum terrore pēnā: ut Vlpianus de diuisione rerum: & qualitate proprie dicimus sancta: quae neq; sacra neq; profana sunt: sed sanctione quadam confirmata: ut leges sanctae sunt. sanctione enī quadam sunt subnixae. Quod sanctione quadam subnixum est id sanctum est: & si deo non sit consecratum: & interdum sanctionibus addicuntur: ut qui ibi aliquid commisit capite puniatur. Concio cum. c. in penultima scribitur. Nam ex con & cio quartae coniugationis uerbo componitur: & deducitur: quod idem significat: quod cieo secunda: hoc est moueo: & uoco: & idem uerbu cōcio q̄si cōuoco: & nomē ip̄s concio: quae populi ē multitudo cōuocata: uel ex magistrat⁹ iussu uel publici sacerdotis: uel sua interdū auctoritate. Et pprie ad audiēdū oratorē cōcionatē in bonū publicū: cui⁹ etiā oratio concio uocatur. Incedo & inde incessus simili modo habent: & ad sublimiores quodā mō spectare uidentur: & qui pra se factum ferunt. Virgilius libro aeneidos primo: Regina ad templum magna supante caeterua Incessit. idem in eodem. Et uera incessu patuit dea. Incola similiter cum. n. ante. c. scribitur: & is est: q in alterius regione habitat: & in aliena ciuitate: & repu. Cicero de officiis: Peregrini inquit & incolae officium est nihil praeter suum negocium agere nec etiam in aliena repu. curiosum. Cunctus similiter cum. c. post n. & ante. t. scriptū in antiquissimis inscriptionibus comperi: ut in marmore quod est in ecclesia Michaelis archangeli in uaticano in epithaphio Homonocae habetur: quā Pallas cunctis artibus erudiit. Ante. d. finit etiā syllabā. n. ut cōduco: & inde cōductus. Atq; conducticius is dicitur: qui conductus est. Nondū quod p. o. in prima scribitur. Indiciū quod & per. c. scribitur sicut iudiciū. Mādo similiter: quod duplicē h̄z cōiugationē

Nam cum ad mandatum attinet mandas facit: cum uero ad dentes mandis. Cōditio per. t. absq. e. scribitur
 in penultima: & tunc proprie fortuna ac fors est. Nam a condo dis conditum conditi addita. p. formatur: ut
 ego sum positus in hac conditione. i. fortuna ac sorte. Cicero: O miseram conditionem administrandi con-
 sulatus. Nam homo bonæ conditionis non is apud antiquos dicitur: qui māsuetus est: & bonæ naturæ. Cū
 illum uocarent antiqui mansueti & boni ingenii: nos mansueti animi mansuetæq; mentis: sed potius qui in
 bona fortuna est: & sorte. Aliquando uero scribitur cum. & in penultima: & tunc ex con & dico componi-
 tur: & pactionem significat: ac electionem: ut apud Terentium: Amatores Chrysidis tulerunt mulieri con-
 ditionem: si uellet eis morem gerere: se daturos illi precium liberalemq; mercedē. Ipsa uero accēpit condi-
 tionē: hoc est pactioni promissioniq; assensit. Rubicundus teste Prisciano in. iiii. alternitatis causa cum. c.
 pro. b. in penultima syllaba scribitur: ne sit absonū: si rubicundus dicamus. Nam huiuscemodi nomina om-
 nia præter hoc in buudus desinunt. Et quāq; ille secutus Scaurū antiquum grāmaticum & Seruium in. x.
 æneidos: uoluerit ea ex similitudine etymologiam trahere. Ita ut uitabundus similis sit uitanti: prædabun-
 dus similis prædanti: moribundus similis morienti: errabundus similis erranti: furibundus similis furenti.
 Tum firmior & certior est Gellii sententia una cum ea Casellii in cōmentario lectionum antiquarū ubi scri-
 psit ridibundus idem quod ridens: ludibundus idem quod ludens: errabundus idem quod errans: rubicū-
 dus idem quod rubens. Sed nonnunq; ut Gellius ait uehementiam significant: quod idem est: ac si diceret
 idem significant: quod participia frequentatiuorum: ut risitans: lusitans: erratitans: populatitans: rubetitās
 quæ quia non reperimus in bundus eorum loco suffēcta sunt. Repetundarum etiam. n. ante. d. continet: un-
 de repetundarū accusatus: & de pecuniis repetundis non habet alios casus: ille dicitur: qui cum magistra-
 tus esset prouincialibus: aut ui aut dolo eripuit pecunias: quo nomine omnia quibus diuitiæ consistunt: conti-
 neri dicimus: ut uasa preciosa: uestem: frumentum: nauigia: nummos: & cum. a. repeto descendat dubitari
 potest: quare non cum. e. in antepenultima: sed per. u. potius scribitur & profertur. Ad quod dicimus mu-
 tatus fuisse. e. in. u. quia id tertia coniugatio præter cæteras patitur. Vel ob hoc saltē ut differret ab illo qd
 dicitur missi sunt legati ad res repetendas: quo significatur principi uel populo erepta esse: uel pecorū uel
 homiū uel locorum ac terrarum agrorum ue corpora. Expendo similiter. n. habet ante. d. & a pendo cō-
 positum est: significatq; exacte ponderare: atq; examinare. Cicero in Verrem libro quinto: Deinde hæc ex-
 pendite atq; æstimate. Idem officiorum libro primo: Quæ contemplantes expendere oportebit quid qsq;
 habeat sua eademq; moderari: nec uelle experiri: q; se aliena deceant. Iuuenalis in satyra. Omnibus in ter-
 ris inquit: Expende hannibalem: quot libras in duce summo Inuenies. Perpendo eodem modo componit
 & idem significat: & est exacte pondero: atq; examino. Non autem ut aliqui uolunt intelligo: & animadu-
 to. Cicero: Quid in amicitia fieri oportet: quæ tota uirtute perpenditur. At a pando quod similiter scribi-
 tur: ueteres passum cum duplicato. s. & non passum cū. n. ante unicum. s. deduxerunt. Vnde capillo quoq;
 mulier passio dicitur: quasi porrecto & sparso: & passis manibus & uelis passis dicimus: quod significat di-
 ductis atq; dissentis. Quin & cum præpositione expassum non expansum ut aliqui dixere. Cecilius ut refert
 Gellius libro. xv. noctium atticarum inquit: Heri uero prospexisse cum se ex tegulis hæc nuntiaisset: flamme
 um expassum domi protulerunt. etiam nonnunq; .a. littera ante. s. in. e. mutata per compositi uocabuli mo-
 rem: ac pro eo quod est dispassis dixerunt dispessis. Plautus in milite glorioso: Credo ego istoc exemplo
 tibi esse eundem extra portam dispessis manibus patibulum cum habebis. Indoles similiter scribitur: & p-
 prie in pueris & adolescentibus significatio est futura uirtutis. Quintilianus: In primis annis laudatur indo-
 les. Cicero ut. n. adolescentibus bona indole præditis sapientes senes delectantur. Nonnunq; uero pro præ-
 stantia uirtutis accipitur. Vt Liuius de Lauinia iam matre: & post mortem Aenæ res administrante inquit:
 Tanta in ea uirtutis indoles fuit. Lucan⁹: Indole si dignū latia si sanguine prisco Rubur inest animis. Indole
 dixit quasi generositate quadā uirtutis atq; animi. Vt Liuius & ad malam quoq; partē & ad muta atq; in-
 animata indolē transfert. Nā loquens de Hannibale sic ait: Cū hac indole uirtutū ac uitioꝝ triēnio sub Ha-
 strubale iperatore meruit. Et alibi: Sicut in frugibus pecidibusq; nō tātū semina ad seruādū indolē ualent:
 quātū terræ pprietas celiq; sub quo alunt. Indico ex in & dico cōponit: & pprie ē denūtio: ut indictū ē bel-
 lū: Indixit Romulus spectaculū. Liui⁹ in primo: Indici deinde finitimis spectaculū iubet. Itē: indixit i poste-
 rū diē ut adessent. Idē & iudiciū indictū. Pōt etiā. n. syllabā ante. f. terminare: ut cōfero. i. collatūq; eē: quid
 quod & pfore apud comicos ē in usu. Similiter cōfio. cū. n. ante. f. scribit: & dicimus cōflauit as alienū qn fa-
 ctus sū debitor alienæ pecuniæ. Idē cōtraxi as alienū qbus correspondet: dissolui as alienū. Quintilian⁹: Non
 ego as alienū luxuria cōtraxi. Cicero: Patri psuasi ut as alienū filii dissolueret. Infula similiter. n. habet ante
 f. & ē teste Seruio sup. x. ænei. fascia in modū diadematis: a qua uitta ab utraq; pte dependet: quæ ut ait plæ-
 runq; tortilis ē: & de albo & croceo. Ante. g. similiter pōt. n. syllabā terminare ut fūgor: qd cū ablatiuo: nō-
 nunq; cū accusatiuo cōstruit: & idē est quod officiū munusq; ago: & fungor magistratu: fūgor prætura: fun-
 gor legatiōe: fūgor officio delegati: fūgor munere iudicis. Similiter fūgor uita: qd fūgor officio uita. Inde
 defūct⁹ qd finiuit officiū uita. cōstruit nōnūq; cū accusatiuo ut Terētī⁹ in adelphis: Aeschin⁹ tuus neq; boni
 neq; liberalis functus est officiū uiri. Similiter defunctus periculis: quia finita sunt picula. Virgi. in. iiii. ænei.

O tandem magnis pelagi defuncte periculis. Liuius defuncta morbis corpora salubriora esse inceperat: hoc est finiti sunt morbi corporum. Ingredior similiter scribitur: & ex in & gradior cōponitur: sed diuersa ratione. Nam uno modo ad locū ingredi dicimur: ut ingredior forum: uel in forum. Alio modo pro eo quod est ambulo: & incedo. Virgi. libro georgi. iii. Continuo pecoris generosi pullus in aruis Altius ingreditur: & mollia crura reponit. Cicero libro quinto ad Atticū: Si dormis expergiscere: si stas ingredere: si ingredere curre: si curris aduola. Vbi idē est ingredere quod gradi & ambulare. mango eodē modo. n. ante. g. detinet & est uenalius uenaliū hominū: ut Martialis: Milia pro puero centū me mango poposcit. Contingo uero & si in præsenti. n. habet ante. g. in præteritis tamē perfectis & plusq̄ perfectis & inde formatis illud p̄dit: ut contigi contigero contigisse contigisse. Potest similiter. n. finire syllabam ante alterā. n. ut annus: & inde annulus: de quibus in dictione annus late uidebimus. Similiter pannus & inde pannosus: qui scilicet crasso panno ac uili opertus est. Nec hoc nisi de paupere dicitur: cui⁹ exempla sunt plurima. bipennis cū. i. & n. ante aliud. n. similiter scribitur: & teste Quintiliano in primo: significat acutū. Vnde securis utrinq̄ habēs aciem bipennis dicitur: & illos errare dixit: qui quia a pinnis duabus hoc esse nomen existimāt pennas auiū esse uolunt: hoc est nō etiam pinnas. Nā ut ego in. L. Columella uiro elegantissimo annotaui: pinnas semp̄ pro pennis quæ plumæ nō sunt accipit. Vnde puto pennas generale ad pinnas & plumas esse. Verū cū hoc tempore plariq̄ penna scribāt a penna pennariū: hoc est pennarū thecā deducere possumus. At pennariū cū unico. n. scriptum: locus est teste Varrone de lingua latina ubi reponitur penus: hoc est edulia ad uictū pertinentia. Vnde ait Cicero in libris de natura deorum: penus est omne quo uestiuntur homines. Et omnia hæc absq̄ diphthongo scribunt. Similiter penis cū unico. n. scribitur & est mentula: dictus a pendendo uel penetrando: licet penis habeat primā longā. Ante. q. potest. n. etiā syllabā finire ut inquirō conquirō inquilinus: qui ab in & colo cōponitur & deriuatur. Et is accipitur qui in alieno priuato pprie tamē cōducto habitat: siue in urbe siue ruri. Cicero in philippicis: At uero te inquilino nō domino psonabāt oīa uocibus ebriorū. plarunq̄ similiter cū. n. ante. q. ut auctores grāmaticæ uolūt scribi debet: Immo sequēte. q. ut diximus ubi ante cōpositionē in præcedenti syllaba fuisse. m. conuertūt illud in. n. ut nāq̄ quāq̄ & similia. Et descēdit plarūq̄ a plariq̄. Sane plariq̄ dupliciter apud auctores accipitur. Vno modo pro maxima pars: ut Salustius in diuisione inquit orbis terræ plariq̄ in parte tertia aphricā posuere: pauci tantūmodo asiam & europam. & paulo post: plarofq̄ senectus dissoluit: nisi qui ferro aut bestiis interiere. Nā morbus haud sæpe quēq̄ superat. Alio uero modo pro eo quod est nōnulli ponitur. ut Quintilian⁹: uideas inquit plarofq̄ ira percitos. i. nōnullos. Simili modo plarūq̄ uno modo ponitur pro eo quod fere est semp̄. Alio uero modo sed rarissime pro eo quod est nōnunq̄: ut Quintilianus in amatore: Excussa sunt plarūq̄ uitia uerberibus. i. nōnunq̄. & ut quidā uolūt est aduerbiū: ut uero alii est nomē. Ante. r. uero. n. ipm̄ posse syllabā terminare quidā uolūt: ut inrūpo inruo. Aliis magis uidet. n. in. r. cōuerti ac dici irrūpo irruo: & inde irritō quod uno modo hoc est cū penultimā producit: idem est quod prouoco. Alio modo uidelicet cū illā corripit idem est quod nō ratū esse ostendo: uel uolo: corrigo: corruo. Quē modū græci ipi obseruant. ut συρραπτω id est confuso. Nam ex συρ quod est cō: & πρω: quod est suo cōponitur. συρπιγνυμαι id est cōfundo. quod simili modo cōponitur: & in mille aliis. Ante. s. autē absq̄ aliqua cōtradictione ipsuz. n. præcedentē syllabā terminare ualet ut consul a consulendo. de quo late Pomponius de origine iuris. Et inde consularis is dicitur: qui consulatū gessit. Et proconsul: qui cum potestate consulari extra ordinē ad aliquā prouinciam administrandā mittitur: præterq̄ quod nō. xii. faeces eum præcedunt: qui præcedunt consulē: sed tantū sex: ut etiā prætores & præsidem. Nā non is est ut quidam inscii dicunt: qui pro alio consule præest prouinciæ. Simili modo proprætor: non qui pro alio prætorum: sed qui ordinariam gerit. Idem proquæstor & similes. Consilium uero sine. c. post. s. scribitur. Nam componitur ex con & fileo. confessus eodem modo. n. ante. s. syllabam finit. Neq̄ est confessio: sed homines uno in loco sedentes: sicut conuentus non est conuentio: sed homines qui in unū locum conuenerunt. Instar simili modo se habet. Et ut ait Seruius similitudinem indicationem uel ad mensuraz significare uidetur. ut idem libro tertio: Argolici clypei aut phœbeaz lampadis instar. Cicero hexametrorum instar uersum. Institutum similiter se habet: & ab in & statuo componitur motremque designat ut faciam meo instituto: licet nonnunq̄ significet inceptum propositum ab instituo quod est incipio. At institutiones præceptiones sunt: quibus instituuntur & docentur homines: ut libri a Quintiliano a Lactantio aliisque auctoribus de institutione inscripti sunt. Similiter conspiro a spiro componitur. Nec actiuum est: sed neutrum: unde neque conspiror: deponens comperitur. Quare nec conspiratus aliquis dici debet: sed conspirans. Simili modo a monstro monstrans: quod semper cum. n. ante. s. scribitur. Monstrum & Monstrosus similiter cū. n. ante. s. & o. absq̄. u. in penultima scribitur: quod Lucanus in primo ex ipsa natura uersus sic scribendum esse comprobatur cum ait: Monstrosique hominum partus. Verum plarique interponunt. u. & scribunt monstruosus: quod latinum non est. Sicut e diuerso plarique scribunt fetosus. ut illud in psalmis: Oues eorum fetosæ: pro fetuosæ. Nam sic quoque legendum est. Quoniam dictiones quæ quartæ sunt declinationis: retinent. u. ante ofus: ut actuosus fructuosus:

luctuosus: quaestuosus: sumptuosus. In secunda uero minime: ut ramosus: dolosus: lacertosus: petrosus. Atque
 ut in masculinis ita in neutris. ut lutosus: coenosus: damnosus: lucrosus: uitiosus: portentosus. Plinius de na-
 turali historia: Vniuersa autem quae de Hercule ac Pyrene uel saturno traduntur: fabulosa in primis arbi-
 tror & portentosa graeciae mendacia. Cicero pro domo sua: Hunc tu etiam portentosa pestis exulem dicere
 ausus es: Verum ante arius simili modo si nomina sunt quartae declinationis semper. u. recipiunt: ut saltus sal-
 tuarius: fructus fructuarius: actus actuarius. At si sint secundae declinationis carent. u. ut asinarius canipari
 & reliqua. Si autem de nominibus loqui uelimus desinentibus in osus uariae fiunt deriuationes: ut meticulo-
 sus a meticulo nomine diminuti uo magis quam a metu deducitur: & is dicitur qui timidus est. Similiter mu-
 lierosus qui affectus est: & nimis appetit mulieres. Morosus uero a mores uenit: & non ut multi putat a mo-
 ra. Nam prima habet longam ut mos moris. Significatque illum: qui minus exacte minusque ad unguem omnia
 fieri exposcit: ut aliquando ob id indignetur: atque irascatur. Suetonius de Caesare circa corporis inquit cu-
 ram morosior: ut non solum tonderetur diligenter: sed etiam uelleretur. Idem de Tiberio ait: Sed affectati-
 one & morositate obscurabat stilum. Cicero de oratore: Usque adeo morosi sumus ut nobis non satisfaciat
 ipse Demosthenes. Addit & ad haec Cicero aliquando impatientiam & iracundiam: ut cum in libro de senectu-
 te inquit: Et sunt morosi anxii & iracundi & difficiles senes. Idem secundo de oratore ait: Me quidem her-
 cule illa ualde mouent stomachosa: & quasi summosa ridicula: non cum a moroso dicuntur: tamen. n. non
 sal sed natura ridetur. Dicit ergo morosus a nimia diligentia & seueritate quotiens plus diligentiae quam opor-
 teat impendimus rebus uel nostris uel alienis. Nostris quidem cum minutissima quaeque disquirimus & nullius
 frugis. Alienis cum de rebus caeterorum occultioribus non satis cum pudore perscrutamur: aut interroga-
 mus. Transrum similiter scribitur: & construo: uidelicet cum. n. ante. s. Ante. t. similiter finit. n. praecedente
 syllabam: ut planta: & inde plantarium: quae Seruius super georg. sic separat: Plantae sunt inquit raptae de
 arboribus: Plantaria uero quae ex seminibus nata cum radicibus: & terra propria transferuntur. ut Virgilius
 eo loco: Et uiua sua plantaria terra. Alii uero generalius plantas siue euulsas siue non coisitas significare uo-
 luerunt. Non autem pro loco aliquando positum fuit. Promontorium etiam cum. o. in secunda scribitur: & pro-
 prie mons est in mari prominens. Plinius libro. xxxvi. naturalis historiae: Promontoria inquit aperiuntur in
 mari: & rerum natura agitur in planum. Liuius libro. xxxiii. Aut aperiuntibus classem promontorii. id est libro
 xlv. Adiunctique insula euboia & excurrentem in altum uelut promontoria attica terra sita. Munimenta qui-
 dem etiam cum. u. in prima: & i. in secunda scriptum a munio descendit: & sunt munitiones castrorum cae-
 terarumque rerum: quae contra aduentum hostium muniunt: siue uallo & fossa: siue alio quouis modo: quo sunt
 milites ab hostium aduentu muniti. Monumenta uero cum. o. in prima & u. in secunda scriptum a moneo de-
 scendit: Et sunt sepulchra statuae tituli libri caeteraque: quae nos alicuius rei praeterite moneant. Nam in ho-
 norem mortui illa fiunt: non in publicam praecceptionem: ut quidam somniant: quod nos nostrae ipsorum mor-
 tis admoneant. Vnde & si desint litterae: aut alii tituli magis sepulchrum: quam monumentum erit. Liuius libro
 xlvii. Vtrobique inquit monumenta ostenduntur. Nam & linterni monumentum monumentoque statua super-
 imposta: quae tempestate disiectam nuper uidimus ipsi & roma: extra portam capenam. In Scipionum monu-
 mento tres statuae sunt. Quarum duae Publii & Lucii Scipionum dicuntur esse. Tertia poetae Quinti ennii. Sci-
 enter eodem modo scribitur: & idem est quod ex scientia: & non ex ignorantia. At scite idem est: quod do-
 cte & perite: artificiosaque. Idem cum. n. ante. t. scribitur: & significat idem quod frequenter eodem mo-
 do. At itidem idem est quod similiter. parentare similiter cum. n. finiente syllabam ante. t. scribitur: & a pa-
 rentibus deductum est. Nam teste Hieronymo in hieremia libro. iiii. Mos est. n. gentibus ferre cibos & praeparare
 conuiuium quod graeci uocant: & a nostris uulgo appellatur parentalia: eo quod pa-
 rentibus iam defunctis ista celebrantur. Hec ille. Similiter Cornelia mater ad Gracchum filium apud Corne-
 lium nepotem. Vbi mortua ero parentabis mihi: & inuocabis deum parentem. Vnde Seruilius pontifex
 teste Macrobio libro saturnialium primo: negabat oportere atro die parentare: quia tunc quoque Ianum lo-
 uemque praefari necesse est: quos nominare atro die non oportet. Varro autem libro sexto de lingua latina
 serialia inquit ab inferis & ferendo: quod ferunt tum epulas ad sepulchrum: quibus ius sibi parentare. In-
 tercludo non solum. n. ante. t. sed. r. ante. c. detinet. Et ut quidam ferunt. n. ipsum euphoniae causa interie-
 ctum fuit: ita ut sit iter claudo: ut Virgilius: Intercludit hyems: & terruit auster euntes. Cicero: qui iter pec-
 norum cadaueribus corporum suorum intercludendum putauerunt. Nam introcludo cum. o. ante. c. est in
 interioribus cludo. Tendo tentas similiter cum solo. n. ante. t. scribitur: & non per. m. & p. litteras: ut in scii
 quidam putant. Nam non a temno sed a tendo: uel a teneo deriuatur: & secundum utranque deriuationem
 cum solo. n. scribendum erit. Nam tendo certe facit tentum. Vnde tentigo & tentorium & eius composita.
 Intendo intentum. Vnde intenti nerui uel cithararum uel arcuum. Extendo extentum: ut Virgilius: Et si que
 extenta plagarum: Quattuor in medio dirimit plaga solis iniqui. Contendo contentum. Vnde apud
 Cicerone: contenta uoce dicendum. Nonnunquam & pro eo qui statui suo acquiescit: ut id paucis enim mi-
 nimisque natura contenta est. Et Horatius in primo sermonum: Qui sit mceenas ut nemo quam sibi for-
 tem: Seu ratio dederit: seu fors obiecerit ulla Contentus uiuat. Facit etiam pratendo pratentum.

ut Virgi. Præsentatq; littora uelis. Ostendo ostentum: unde ostentū ostenti: portendo portentum: unde portentum portenti. Et sic secundum istos qui tentat quasi manum tēdit: ut aliam corporis partem in id quod experiri uult & exquirere. Alii uero a teneo deriuari uolunt: quod ut aiunt ipsa uerbi significatio monstrare uidentur. Nam tentare experiri est uel inquirere: & uerbo uel re quasi manu tenere. Cicero in paradoxis Tentare uolui an ita dici possent ut probarentur. Virgi. in. ii. aenei. Vix primi proelia tentant. Vnde a teneo uel tendo supinū fit tentum per solum. n. Vnde tento frequentatiuū: & participium tentatus tentata tentatum. Cicero in officiis: Tentata est res ab omni genere hominū. Quin & tentaturus ut Virgili⁹ in. iiii. aenei. Tentaturū aditus & quæ mollissima fandi Tempora. Ante. i. consonans etiam potest. n. præcedentem syllabam terminare: ut coniungo coniugiū. similiter ante. u. consonans: ut conuerto: conuictum: quod teste Laboeone iurifconsulto dicitur uel a concitatione uel a conuentu: hoc est a collatione uocum. Cum. n. in unum cōplures uoces conferunt: conuictū appellatur: quasi conuictum. & subdit quod autē nec in cœtu: nec uoci feratione dicitur conuictū non proprie dicit. Ante. x. similiter potest. n. syllabā terminare: ut anxius: anxur de quo in sequentibus uidebimus. Verum si dictio terminata in. n. componatur cū alia dictione incipiente a. b. uel a. p. uel ab. l. uel ab. m. mutat. n. in. m. ut cōbibo: imbuo: qd̄ pprie ē teste Seruio in bucolicis incho initio: sed ut ait reperit etiā apud antiquiores p̄ eo quod est perfundo & madefacio. Impius compitū: quod teste Seruio in secundū georgi. quadriuiū est ab eo quod multæ uia in unū confluant. Virgilius: Præmiaq; ingentes pagos & compita circū Thefidæ posuere. Illido collido & collidium immunis cōmunis.

De syllabis desinentibus in. p.

N. p. nulla syllaba terminatur: nisi sequens quoq; ab illa incipiat: ut supplicium supplicio appeto appello apparet Hippocrates Hippocoon. de quibus in suis dictionibus uidebimus. Lippus is dicitur qui habet lachrymantes oculos: plenosq; macore & putore: & ut quidam ferunt quasi λιπυ. i. abundanter pus. i. putor: ita ut. a. in compositione abiiciatur & n. in. p. conuersum dicatur: quod an uerum sit ipsi uiderint. At uero supellex cum unico. p. & duplicato. l. scribitur: habetq; primam breuem. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: Tales ergo cibi qualis domus atq; supellex. Non potest. p. etiam inter. m. & n. aliquo pacto in eadem dictione scribi: quia nec in eadem syllaba cum illis nec præcedentem. m. syllabam cum. n. incipere potest. Non etiam potest. p. in eadem syllaba post. r. collocari: ut supra uidimus.

De syllabis desinentibus in. q.

N. q. nulla syllaba cuiuscūq; dictionis terminari potest.

De syllabis desinentibus in. r.

Verò littera quacūq; consonante sequente potest priorem syllabam terminare: ut orbus. Et is dicitur quicūq; aliqua re chara priuatus est: proprie autem oculorum luce. ut Iuuenalis in tertia satyra: Dudum uigilantibus orbis. i. luce priuatis: qui iuxta triuia & compita pontes dormire solebant: ut a transeuntibus etiam ante diem elemosynam acciperent. Deinde parens amissis liberis: quasi amissa luce oculorum: ut idem in eadem satyra: Percus orbis lautissimus. Et inde orbitas quæ est illa qualitas patrum post amissos liberos. Et uxoris uiduitas post amissum maritum. Dicitur etiam orbus quasi orphanus: & orbitas quasi orphanitas. Ante. c. ut sarcio: & inde fartus & refertus. cum. t. absq; c. saturatus. Similiter exercitus: qui Vlpiano teste de militari testamento ab exercitatione nomen traxit. Vnde exercitorius is dicitur qui se exercet. Percitus qui iracundia furoreque est incitatus. At parcus non ab arca ut Caius Bassus in libris de origine uocabulorum uoluit: quasi par arca diceretur: quando sicut in arca omnia recunduntur: cuiusq; custodia seruantur & continentur. Ita homo tenax paruoque contentus omnia custodia & recondita habeat sicut arca. Neq; ab arcendo quod pecuniam consumi atq; impendi arceat & prohibeat: quasi pecuniarcus. Sed teste Gellio in fine libri. iii. noctium atticarum: ab eo quod est paruum & parum denominatus est. Vel ut aliis magis placet a parco parcis. Similiter circuo scribitur: a quo cilium ducitur. Et inde supercilium cōponitur. Nam teste Plinio libro. x. naturalis historia: Extremæ ambitum genæ superioris antiqui cilium uocauerunt: unde & quæ pilis obteguntur supercilia. Nam & gena dicitur: quæ uulgo palpebra uocatur. hoc est ea membrana qua quasi ueste ocul⁹ integitur. i. quæ aperitur & clauditur. hoc plurimi auctores obseruauerunt. Plinius in eodem loco inquit: Quibus fragilia operimenta his oculi duri. Omnia talia & pisces insectas non habent genas: nec integunt oculos: omnibus membrana uetri modo translucida obtenditur. Seneca in Oedipo. Et perirati sibi genas parentis. i. oculos. Continens exprimens p̄ contento. Ut simili modo draconis genæ p̄ oculis positæ sūt. Quintilian⁹ i declamationib⁹ de cæco loquēs inquit: Illa p̄petua nocte clausæ genæ nō custodierūt. Vege & nōnūq; p̄ eo loco ubi nascūt pili acceptū cōperi. Horati⁹ in ultimo carminū. Vel cur his animis incolumes nō redēt genæ. Nā mala generis scēminini a similitudine mali: hoc ē eius generis pomi nomē assumpsit. Nā. i. quod præminet inter nasū oculos & buccā qd̄ rotūdū ē: & i sp̄z mali. Vnde tā mala q̄ malū pomū primā p̄ducit: s; mal⁹ la. lū. primā corripit. Plini⁹ lib. xi. naturalis histo. Infra oculos inquit malæ hoīs sūt. Et subdit: Ibi maxie ostēdit pudor: at ea iterior ps̄ q̄ oris hiatū efficit: ubi molares affixi sūt maxilla dicit qd̄ nomē ē diminutiū nō re: s; uoce. Ante. d. finit. r. syllabā: & pdit⁹ q̄ i oē scel⁹ ē tradit⁹. Cardo q̄ teste Seruio sup primū aenei. dicit q̄ cor ianua: quo. f. illa mouet. Ardeo & inde ichoatiū ardesco.

Vnde teste Prisciano, Omnia in se desinentia uerba inchoationem significant & inchoatiua uocantur. Inducitque uersum Virgilio in primū aenei. ubi de Diomede ait: Expleri mentem nequit ardescitque uidendo. Idē grammatici omnes quos legimus affirmare uidentur. Excepto Laurentio meo Vallenfi: qui in libris de elegantia ad me scriptis nullo pacto inchoatiua huiusmodi uerba esse uoluit: ut ibidem longo processu disputat. Nec apud Virgiliū & alios auctores inchoationem significare uidentur: sed magis possessionem quam seu operationem cum illo hoc in passu designare putamus. ut apud Quintilianū: Tenuit inquit consuetudo quae quotidie magis inualefcit. Et Cicero: Quanto plura ille miscebat tanto hic magis indies conualefcebat. Quin & illud ecclesiasticū: qui sordet sordescit adhuc. Non. n. potest quid quotidie incipere ualidum fieri: & quidem magis cū inchoationē nihil praecedat. Nec quod sordet potest incipere adhuc sordere. i. magis: quia sic quoque antea inceperat. Nam graece per passiuū uerbum explicatum est: quod nihil aliud significat quā sordi detur. Vnde Plautus in captiuis: Ego inquit qui tuo maore maceror: macesco: confesco: & tabesco miser: pro eodem pene accepit maceror: & macesco. Nisi quod maceror ad animū magis pertinet quasi affligor: Macesco magis ad corpus: sed nullam prorsus inchoationē designat aliter in uanum dixisset Virgilius incipiunt cum ait: maria incipiunt agitata tumescere. Et idem: fluctus uti primo coepit cū albescere ponto. Et iterū in. iii. georgi. Sin in processu coepit crudescere morbus. Nam magis propriū fuisse dicere quod tumescabant: albescabant: crudescabant. i. incipiebant siue inchoabant tumere: albere: crudere. Non ergo eiusmodi uerba quae inchoatiua uocamus: aliud signant quā uerba composita per se: ut ardesio: calefio: frigesio: inualefio: tepesio: sordesio: agrefio. Nisi quod haec in usu non sunt: illa quoque usum acceperunt. Et ut alii quidem dicunt: quae in se desinunt passionē in se habent: quae uero in se extrinsecus assumunt. ut Suetonius in aegypto inquit: Caesar cum hostes fugeret elata leua natabat he libelli quos tenebat madescerent: melius quā madescerent. Et cum fores aperiunt: melius patefunt dicitur quā patefunt. At cū quis in balneo sudore irrigatur: magis ille madescit. Idem si fores sua sponte aperiuntur: magis patefunt quā patefunt. Ante. f. similiter finit. r. syllabam praecedentem ut perfidus hoc est qui fidem uiolat: perfuga qui ad hostes transit. Perferre ubi per usque ad finem aliquid conduci denotat: hoc est usque ad constitutū finē ferre. Virgilius in. xii. aenei. Nec spacium euasit nec totum pertulit istum. Vnde multi ferunt litteras: sed eas negligentia uel odio uel casu non perferunt. Cicero: Sed nuntius ille qui litteras accepit nō pertulit. Seneca in tragœdiis: leue ē miseras ferre perferre est graue. i. ad spacium temporis in miseriis esse leue est: ad finem uero usque uitae graue. Nonnunquam uero. per. quali per mediū indicat: ut perfluere hoc est per medium alicuius fluere: ut si lagena male materiata maleque compacta sit perfluit: id est per eius medium humor qui intus est fluit. Terentius hac atque illac perfluo. i. in modū non fidelis lagenae quae mihi committuntur effundo. idem est transfluo: quo Plinius saepe utitur. Ante. g. similiter praecedentem syllabam terminare potest. r. ut margo per graue. i. ualde graue. Argutus hoc est qui acuta quadam & accurata solertia est praeditus: quasi acute arguens & inuestigans. pergula quae a pergendo dicitur: ordo est accetus ministrorum obedientium structori. In uenalis in satyra: Atticus eximie: Sed nec structor erit cui cedere debeat omnis Pergula. i. pergentius ordo. Ante. l. finit etiam. r. praecedentem syllabam: ut perlego quod est usque ad finem lego. Quintilianus libro. xi. de institutione oratoria: Ideoque opus est intueri omne litis instrumentū: quod uidere non est satis sed perlegendum erit. Ouidius in epistolis: Perlegis an coniunx prohibet noua: perlege non est. Sane antiqui sequente lipsum. r. in. l. quandoque conuertebant: & perlego cum duplicato. l. scribebant: similiter perluceo. unde & pellego & peluceo signabant: ut supra uidimus in littera. l. & est perlucidū id: per cuius mediū fulgor emanat. Idem translucens & translucidus. At perspicuū id dicimus: per cuius medium licet sit opertum oculos dimittimus: atque per illos uidemus. ut aqua: glacies: latera: uesica: uitrū chrysalus. Vnde ea plerumque ad mentem & hominum uirtutes transferimus. Super latinum simili modo habet. r. finientem syllabam ante. l. & id dicitur: quod super alia latum est. Nam secundum obseruantiam Ciceronis aliorumque principum linguae latinae: summū gradum detinet inter plura: quae inter se distinctionem habent comparationis. Ut Achilles est fortissimus graecorum: quia inter graecos unus alio fortior est: & ille est fortissimus. Nam si pares omnes graeci praeter Achillem fuissent: quia non per comparationē alia distinguerentur: & duae tantummodo partes essent: utendum esset comparatiuo: quoniam comparatiuū inter duo esse debet: superlatiuū inter plura. Si modo tria sunt: & inter se imparitatem importent: Veluti si in duas partes ciuitas diuisa est: ut bello ciuili Pompeii & Caesaris: recte dicimus: Maior pars quiritiū sequebatur Pompeium: minor Caesarem: non autē maxima aut minima recte dici potest. Sin in tres partes: ut in tempore triumuirali: quibus inter se dispares essent dicendum est: Maxima pars quiritiū sequebatur Octauianū: maxima pars legionum erat cum Lepido: maxima pars nauium erat cum. M. Antonio. Nec dicendum est: maior pars: quā inter haec tria sit comparatio & unum supremum: quod sane superlatiuū exigit. Sicut digitorum longissimus est & non longior: mediū. Hoc Cicero apertissime ostendit. Tum late in pluribus locis. Tum breuissime quā ait in Pisonem: Me quā quaestorem in primis: aedilem priorem: praetorem primū cunctis suffragiis populus romanus faciebat. Aedilem priorem dixit: quia duo tantum erant aediles: sicut duo censores: & duo consules. Caeteri autē fere oēs magistratus multi. ut quaestor praetor. Huius rei si quis fidem desideret: semper binos aediles apud Terentiū

leget: uti nos etiam in dictione diphthongus offendemus. Quoniam & Cicero pro Milone inquit: Septem
 prætores: octo tribuni plæbis illius aduersarii defensores mei. Nam quæstores pene singuli singulis provin-
 ciis præficiantur. Quas res non satis considerasse Laetantius deprehensus est: cum libro institutionum
 vii. ait: Ut ea ipsa quæ dicerem non nostris sed aliorum potissimum litteris confirmarem. potissimum dixit
 pro potius: duæ. n. partes erant nõ multæ. & libro primo eiusdem uoluminis cum ait: Omnes sibyllæ unum
 deum prædicant: maxime tamen Erythrea: quæ celebrior inter cæteras & nobilior habetur. Nam secundũ
 antiquorum obseruantiam celeberrima & nobilissima dicendum erat. Sane id etiam prospiciendũ est: nos
 uti debere comparatiuo ad unũ sui generis: ad plures superlatiuo: ut romanus alio romano non romanis:
 fortior dici potest: sed romanorum tantummodo fortissimus. Similiter Achilles troianis fortior fuit: & troia-
 norum Hector fortissimus: At ille græcorũ. Quia ut diximus cõparatiuũ inter duo esse debet. Et diuersum
 genus: ut unũ tantummodo ad id quod comparatur se habet. Quæ cum nonnulli discernere uoluerit: in di-
 uersas ambages prolapsi sunt. Ante. m. similiter. r. præcedentem syllabam ualet terminare: ut arma: quæ te-
 ste Seruio in. xii. aneidis: sunt uniuersũ rei possibilitas. Vnde est Quære conscius arma. i. dolos. Et in
 eodem. xii. Tum demũ mouet arma leo. habet etiam alia significata: quæ Priscianus in libello. xii. carminũ
 Virgiliũ late explicat. Et inde armiger: qui quasi arma gerens dicitur. Nam is est qui in prælio gerit tela do-
 mini sui ut arcum: ut lanceam: & cætera huiusmodi. Et certe apud Homerum armigeri magnorũ principũ
 semper: & ipsi magni uiri fuerunt: ut Autumedon & Patroclus armigeri fuerunt Achilles: & Helenus Ca-
 panei regis filius auriga Diomedis. Et Meriones inter primos duces cretensium auriga Idomenei. Hectori
 aliquis fratrum saepe aurigabatur currum. Sic Acetes altor & nutricius Pallantis auriga fuit Euandri dicen-
 te Virgilio aneidis. xi. Corpus ubi exanimi positum pallantis acetes Seruabat senior: qui parrhasio euan-
 dro Armiger ante fuit: sed non foelicibus æque Tum comes auspiciis caro datus ibat alumno. i. domino te-
 ste Nonio Marcello: qui dure nimium ne inerudite dicam exponit. Ita ut ignorasse uideatur nutricios & alto-
 res magnorum nobiliũ magnos & ipsos semper fuisse. Et ab ipso altore & nutricio Acete mortem Pallantis
 quæ aluerat & loco filii habebat multo tristius deplorari: quæ si uel Euander ipse fuisset occisus. Sic apud Ho-
 merum Phoenix Achillem habuit: quem cum educasset filium semper appellabat pro alumno. Permanere
 similiter cum. r. finiente syllabam ante. m. scribitur: ubi. per. ut in aliis diximus ad finem usque perducit. Plini-
 us nepos: Tunc demũ lente cunctanterque ueniunt: nec tamen permanent: sed ante finem recedunt. Aliquan-
 do uero. per. ipsum pro ualde ponitur: ut permagnum id est ualde magnũ. Tormentum similiter habet. r.
 ante. m. & a torqueo deducitur. Est generale uocabulum omniũ machinarũ bellicarum ingentia saxa tor-
 quentium. Ante. n. similiter potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut taberna: quæ ea dicitur ubi ope-
 ra ipsa cæteraque merces uenduntur. Et quædam uocatur lanaria: quædam uinaria: quædam olearia: & mil-
 le huiusmodi: unde opifices & tabernarii uocantur. Cicero. L. Flacco: Opifices & tabernarios atque illa om-
 nem faciem ciuitatum quod est negotii concitare. Et differt ab officina: quia officina est statuarii: fusoris: fla-
 toris: cellatoris: excusoris: uitrearii: pictoris: sutoris: fabri: qui multiplex est ut lignarius: & hic non unius ge-
 neris: ferrarius: nec hic simplex: lapidarius qui in multas & ipse diuiditur species. Nonnunquam uero & pro uno
 eodemque loco officinam & tabernam positam comperi: ut lutrina in qua calcei & fiunt & uenduntur: ut in
 dictione ergastula uidebimus: quædam etiam suum nomen secũ habent: ut hæc ipsa lutrina sutoris: aurif-
 cina aurificis: cauponis caupona: Tamen & eam quæ uinum uendicat: cauponam uocamus. Quidam
 malunt dicere coponam cum. o. in prima pro loco. argentariam uero quidam pro artificio: & argentari-
 um pro artifice assumpserunt. At Cicero Liuius & etiam alii quamplures antiqui pro eo accipiunt: qui uul-
 go campfor dicitur. Vnde plautus in curgullione trapezitam & argentarium pro eodem accepit. At qui mi-
 nutiores sunt numularii a nobis & mensarii dicuntur: a græcis uero collyuisæ. fabrica uero proprie est li-
 gnarii. Carnium similiter scribitur: & non est locus ubi caro salsa suspenditur: sed caro ipsa: nisi contentum
 pro continente sumatur: ut similiter calcearium pro calcei ponitur: cibaria pro cibis. Ante. p. consimili mo-
 do potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut corpus: quod non solum pro massa & artibus & mēbris
 compacta: sed etiam pro sola carne auctores posuerunt. Cicero ad Gallum: Ego hic cogito comorari quo-
 ad me reficiam. Nam & uires & corpus amisi: sed si morbum depulero: facile: ut spero illa reuocabo. Quinti-
 lianus in quinto: Hæret astricta undatis ossibus cutis: & in fame sua homine consumpto. Iam membra sine
 corpore id est sine carne. Quod etiam significauit Martialis cum ait: Viuebant laceri membris stillantibus
 artus: Inque omni nusquam corpore corpus erat: hoc est in corpore illius non erat caro. Puerpera quæ a puero &
 pario componitur. Nam mulieres illas dicimus: quæ proximis diebus matres sunt factæ. Perpeffus qui labo-
 riose est passus. perpluere hoc est per medium alicuius pluere. Nam ex his est in quibus. per. quasi medium
 indicat. Quintilianus in quinto de institutione oratoria: Cum cornaculum inquit eius perplueret. Vfurpa-
 re uero ab usu descendit. Vnde est quasi præter usum capere: & tunc quoque est cum quadam auctoritate di-
 cto aut facto præter consuetudinem utimur siue usitamus. Cicero in oratore: Post inuenta cõclusio est: quã
 credo usurpaturos illos fuisse: si iam nota atque usitata res esset: quam inuentam usurpare magnos oratores
 uidemus. Ante. q. similiter finire potest syllabam. r. ut arquiteuens quasi arcitenens: hoc est arcum tenens.

Virgilius in tertio *æneidos*: Quam pius arquiteuens oras & littora circum. Ante alteram potest simili modo. r. syllabam terminare. ut *currus*: *scurra*. hoc est ut quidam fingunt: quasi sequens curiam. Nam proprie is est: qui risum ab audientibus captat. Exhorreo idest expauesco: & semper accusatiuum exposcit. ut exhorreo hanc rem: at exhorreo ab hac re: aliud significat: ut supra uidimus. Torreo uero in una eadēque uoce: diuersas habet significationes: & tam uro q̄ uoluo seu uerto significat. Virgilius in tertio *georgicorū*: Iaz rapidus torrens sitientes firiis indos: idest urens. Lucanus in septimo: Ingentes fato torrente ruinas. idest uertente uel uolente. At fero feras primæ coniugationis: quod est claudio claudis per unicum. r. scribitur. Vnde fera qua claudimus: similiter per unum. r. scribi debet. Iuuenalis in satyra Credo pudiciam inquit: Pons feram. cohibe: sed quis custodiet ipsos Custodes. At uero ferra per duplex. r. ea dicitur: quam uulgo fecam nominamus. Ante. s. potest etiam. r. syllabam terminare: ut *morsus*: *uersatilis*: de quo in dictione scæna uidebimus. Persequor quod in malam partem & in bonam accipi potest. Nam in malam idem est quod insequor: & infector. In bonam uero cum persequor idest perseuero exequi quod agere cœperam. Et differt secundum aliquos a prosequor quod actionem quandam significat: quæ alterius affectum in alteruq̄ denotat: & nunq̄ fere ablatiui comitatu caret: ut prosequor te oculis charitate honore uersibus cantu conuitiis odio. Verum nonnunq̄ idem quod persequor: & in malam ac in bonam partem designare uidetur. In malam quidem: ut Virgilius libro tertio *æneidos*: Prosequitur surgens a puppi uentus euntes: idest insequitur. In bonam uero: hoc est cum perseuero exequi quod agere cœperam est idem. Virgilius libro secundo *æneidos*: cum ait de Sinone: Prosequitur pauitans & ficto pectore fatur. Idem in. vi. Prosequitur lachrymans longe & miseratus euntem. Versus quod aduerbium est: ut *tenus*: & semper postponitur: ut *italiam uersus* *siciliam uersus*: quin & ad castra uersus: ut in forum uersus. Cicero in *Lælio*. Qui primus in foru uersus instituit agerere cū populo. Liuius libro primo: Ex superiori parte *ædium* in nouam uiam uersus. habitabat enim rex ad Iouis statoris *ædem* populum Tanaquil alloquitur. Vnde ait Priscianus: Sunt quædam unam loci significationem habentia: quæ est ad locum: ut *horsum* *seorsum* *deorsum* *fursum* *sinistrorsum* *dextrorsum*. Similiter aduerbia ostenduntur composita: *italiam uersus*: *siciliam uersus*: quæ ipse accentus ostendit esse composita. Nisi dicamus quod uersus inclinat sibi supraposita nomina. Per scribo usq̄ ad finem aliquid scribo designat. Liuius in initio suæ historiæ: Facturus ne operæ precium sim: si res gestas populi romani ab initio perscripserim. Persuadeo similiter quod est cum effectu suadendo prorsus induco. Cicero in *philippicis*: Duo tantum tempora inciderunt: quibus aliquid contra *Cæsarem* Pompeio suaferim: ea uelim reprehendas si potes. Vnum ne quinquennium *Cæsari* imperium prorogaretur. Alterum ne pateretur fieri: ut absentis eius ratio haberetur. Quorum si utrumuis persuasissim: in has miseria nunq̄ incidissimus. Suasit ergo & non persuasit Cicero Pompeio. Vnde persuadere est in effectu: Suadere uero in actu: itemq̄ dissuadere. Nam suafor & dissuafor nisi persuadeant: nihil effecerunt. Ideo ait Quintilianus: partem deliberatiuam officiis constare duobus suadendi & dissuadendi: non dixit persuadendi. Quoniam oratoris officium in euentu non ponitur: qualis est persuasio. Neque eius ars est persuadendi: sed suadendi & dissuadendi in deliberatiuo genere. In uniuersum autem benedicendi: quod est in actu non in euentu. Versipellis similiter habet. r. finientem syllabam ante. s. Et is dicitur qui facile uertit pellem: hoc est uultum & apparentiam. Versutus uero teste Cicerone libro tertio de natura deorum a uersando dicitur. Vnde ait uersutos appello: quorum tanq̄ celer rota mens uersatur. At persona teste. C. Fasso in libris de origine uocabulorum a persuadendo deducitur. Nam caput inquit: & os cooperimento personæ testum undiq̄: unaque tantum uocis emittendæ uia paruum: quoniam non uaga neq̄ diffusa est in unum tantummodo exitum collectam: coactamq̄ uocē is magis claros canorosq̄ sonitus facit. Quoniam igitur indumentum illud oris clarescere: & resonare uocem facit: ob eam causam persona dicta est. o. littera propter uocabuli formam productiore. Ante. t. similiter potest. r. syllabam terminare: ut *pertinax*: qui nimis est tenax: uertex qui a uertor deducitur. Nam teste Quintiliano est contorta in se aqua: uel quicquid aliud similiter uertitur. Virgilius in primo: Ingens a uertice pontus. inde propter flexum capillorum pars summa capitis sic dicitur. Ex quo & in montibus eminentissimum recte dixeris. hæc omnia uertices. Vbertim aduerbium est ab ubertate deductum: & significat copiose. Apertile similiter scribitur: & significat quod apertum est. ut Ouidius de tristibus: Aspicias a dextera latus hoc ad apertile tauri. Libertinus & libertus a libertate dicuntur: & in hoc differunt teste Laurentio meo Vallenfi: q̄ libertinus relatiuum est ingenui: Libertus relatiuum est patroni. Nam licet unus idemq̄ sit libertinus & libertus: per libertinum tamen significamus conditionem hominis: sicut per ingenuum: per libertum uero significamus priuatum quædam respectum sicut per patronum: ideo libertinus adiectiuum est sicut ingenuus. Libertin⁹ substantiuum sicut patronus: ut libertinus homo: Libertina mulier: libertinæ conditionis. At non libertin⁹ *Cæsaris*: sed libertus dicitur. ut Messalinæ liberta: Claudi libertus: Agrippinæ libertus. Impertior etiam cum. e. ante. r. teste Prisciano licet a partior componatur. Ante. i. consonans potest etiam. r. syllabam claudere: ut *periuurus*: idest qui iusiurandum uiolat. Periuicundū idest ualde iucundum. Ante. u. consonans similiter: ut *coruus*: *proteruus*: hoc est qui uerbis aut factis est contumeliosus. Cicero pro *Cælio*: Si uidua libere pterua petulanter diues effuse libidinosa uiueret: & reliqua.

Nam proteruita leuior est contumelia: Procacitas maior: Petulantia maxima. Vnde procaces quoque me-
retrices legimus: quæ mordaciter & iniuriose loquuntur: qualis Bacchis terentiana. ideo ait Cicero in Sa-
lustum: ne in idem incidam uitiū procacitatis: quod huic obiicio. Et iterum enim non procacitate linguæ ui-
tæ sordes eluuntur. Sane petulantia lasciuia est. Ouidius: Quin etiam ut possem uerbis petulantius uti. Nō
semel ebrietas est simulata mihi: id est licentius & lasciuus. Cicero in Salustum: Nam quod ista inusitata ra-
bie petulanter in uxorem filiamque meam inuasisti. Idem in eundem: Desine bonos petulantissima insectari
lingua. & inde petulus. Virgilius in. iiii. georgicorum: Hædiq; petulci. Nam solent hædi iniuriam facere p
animositatem quandam transcendendo sepem: & in alio loco penetrando: quæ nimia petulantia est. Perui-
cacia uero uix ab obstinatione differt. Interuertere autem est rem aut comodam aut depositam aut credi-
tam callide doloque domino restitatur efficere. Cicero in Verrem: Candelabrum quod rex ægypti Ioui
Capitolino dono tulerat a Verre: qui illud comodato a rege accaperat: interuersum esse cōqueritur. Mar-
cellus iuriconsultus: Si duo inquit hæredes rem apud defunctū depositam dolo interuertent & reliqua
At inuertere est quasi in contrarium uertere: ut uestem aut pellem: seu etiam uerba præpostere pronuntiare
Peruigilare similiter scribitur: & ex his est: in quibus. per. usque ad finem conducere denotat. Namque est totā
noctem in somnem ducere. Martialis in epigramatibus: Nam uigilare leue est: peruigilare graue. Sane per-
noctare: unde pernox dicitur a peruigilando differt: quod hoc interdiu quoque fieri potest: illud uero tantū mo-
do noctu. Nam peruigil draco dictus est. Non quod pernox esset: sed quod nunquam dormiret semper uigi-
lans. Ante. x. potest. r. syllabam finire: ut Xerxes.

De syllabis desinentibus in. s.

In dictionibus simplicibus nullius mediæ syllabæ est terminalis: nisi altera. s. sequente. Nam Pascua: lu-
scus: cosmos: prospera: testis: que omnes simplices sunt: cum sequente consonante detinet. s. At in cō-
positis ante. c. potest syllabam terminare: ut abscondo obscurosculum: quod & basium est: & paruum os
designat Basium. ut Virgilius in primo æneidos: Oscula libauit nate id est leniter tetigit: ut probe interpre-
tatur Seruius. sed pace eius dixerim errauit Priscianus credens non etiam significatum primitiui detinere:
contra quod est Horatii auctoritas in odis ad Lydiam: Oscula quæ uenus quinta parte sui nectaris imbuit.
Ouidius in primo metamorphoseon de Daphne: Videt igne micantes sideribus similes oculos. Videt oscu-
la quæ non est uidisse satis. oscula pro ore posuit in forma diminutiua. Ante. m. ut transmigro: quod est
in longioris loci domicilii habitationem uel muto. Ante. p. ut displicet: asporto pro absporto. Ante. t. ut di-
sternat: distuli: absterreo. Verum ante alterum. s. in simplicibus & compositis reperitur. In simplicibus
quidem ut casto cassas uerbum: & inde castus: lasso lassas: & inde lassus ac lassatus. Iuuenalis in satyra Cre-
do pudiciam: & lassata iuris nondum satiata recessit. & in eadem satyra: Cum lassata graui ceciderunt bra-
chia massa. At laxo laxas per. x. aliud significat. Nam dicimus laxas habenas. Virgilius: Laxas sciret dare ius-
sus habenas. Laxam licentiam: laxas ianuas: laxamus claustra. Virgilius: Laxat claustra sinon. A sedeo sessum
& inde sessiles laetæ dicuntur quasi sedentes. A pateo passus. ut Virgilius in tertio æneidos. Et pater An-
chises passis de littore palmis. Idem in secundo: Passis priameia uirgo Criminibus. descendit etiam a patior
sed aliam habet significationem. A iubeo iussus huius iussus & huic iussui quartæ declinationis & generis
masculini. Nam non tuo iusso: sed tuo iussu dicimus. In plurali uero secundæ est declinationis & generis neu-
tri. Virgilius in bucolicis: Accipe iussus Carmina cœpta tuis. & in quarto æneidos: Ille patris iussa exequitur
Cassis etiam per duplex. s. & duplicis est generis ac declinationis. Nam hæc cassis huius cassidis galea quæ-
dam est. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Lorica & fracta de casside buccula pendens. At hic cassis hu-
ius cassis est laqueus uel rate. Virgilius libro georgicorum quinto: Aut inuisa Mineruæ Laxos in foribus
suspendet aranea casset. Ouidius: Incidet in casset præda petita meos. Passim similiter quod exponit Serui-
us id est ubique. Ego magis a passu deductum puto: quasi passu distante uel sparsim. Nam grex passim pascit
id est sparsim potius quam ubique: hoc ideo quia aliquid interualli est: inter pecudem & pecudem. Non tamē di-
cimus herbam esse passim in prato: sed magis ubique. Poma tamen strata sub arbore magis passim quam ubique
Virgilius in bucolicis: Strata iacent passim sua quæque sub arbore poma. Ponitur etiam a Lactantio pro un-
diq; quando ait: Cumque is numerus condendæ urbi parum idoneus esse uideretur: constituit asylum: quo
passim confugerunt ex finitimis locis. In compositis uero dictionibus reperitur. s. ante alterum. s. syllabam
terminare: quando alia littera in. s. commutata fuit. ut assilio: quod est inuado uel aggredior: & ex ad & fa-
lio quod est salto componitur. assumo: & in multis aliis. ut supra uidimus cum de. d. ante. s. tractarem. An-
te. i. consonans potest etiam. s. syllabam terminare. ut disiectus & alia nonnulla.

De syllabis desinentibus in. t.

Prisciano auctore si superiorem finit syllabam: necesse est sequentem quoque ab ea incipere: ut mitto
Cotta attinet Atticus. De quo sane miror: cum eodem teste in libello de. xii. carminibus Virgilio: Hæc
dictio postquam ex post & quæ componatur. Similiter atque atqui etenim in. t. præcedentē syllabam finiunt: nō sub-
sequente. t. in alia. Nec cum de solis simplicibus intellexisse dicere possumus: cum attinet quod ille pro ex-
emplo induxit: ex ad & teneo ut idem supra ostenderat componitur. Quare præter ea: quæ dixit hoc quoque

considerandum puto: Ipsum uerum dixisse tantummodo in simplicibus dictionibus: quæ si habeant mediâ syllabam terminatam in .t. necesse sit sequentem quoque a .t. incipere. In cõpositis uero id fiat dummodo .t. proueniat ex cõmutatione alterius litteræ. Nã tunc quoque ea fit cõmutatio cū sequens a .t. incipit: quæ admodum supra ostendimus in cõpositione .ad. præpositionis cū dictionibus incipientibus a .t. ut attingo ex ad & tango: attraho ex ad & traho: attracto ex ad & tracto & similia. At in simplicibus id certum cõperitur: ut reliqua eius exempla ostenderunt. Sane legitime per unum .t. scribitur: cū antepenultima breuietur. Iuuenalis in satyra Natali coruine die: Legitime fixis uestitur tota libellis Porticus. Sed dubium uidetur de hac dictione littera: an per unicū .t. uel duplicatū .uel. &. scribi debeat. Quod cum ex deriuatione cõpositioneque cõprehendi posse existant. Dicunt quidam non magnæ auctoritatis uiri: ut Vguitio: & alii nonnulli litterã a lego: & iterum cõpositam esse. Hocque ex testimonio Prisciani in initio de octo partibus orationis asserere uidentur qui ait. Dicitur autem littera uel quasi legitera: eo quod legendi iter præbeat: uel a lituris ut quibusdã placet: quod plerumque in caratis tabulis antiqui scribere solebant. Namque litura cõplanatio quædã est: & a lino lino descendit: quod est cõplano. Cicero in .iiii. uerrinarum: Tabulæ sunt in medio: quæ se corruptas atque interlitas esse clamant. Paulus iurifconsultus ad legem acquiliam corrupisse tabulas recte dici: & qui eas interluerit. Et teste Prisciano libro .x. facit in supino litum. Qui ergo uolunt a lego litterã deduci: cum unico .t. scribendam esse dicunt: eo quod lego primã corripit: & per consequens littera primam corripere debet. Sed quia oppositum nostri poetæ obseruant: qui ut uidebimus illius primã semper producant: dixerunt alii nõ a præfenti eius uerbi: quod est lego quia primã corripit: sed a supino quod est lectum lectu litteram deduci: & ob id quoque cū .&. scribendum uolunt: quasi eas duas litteras a supino assumat. Qui uero a lino hoc est ab eip supino: quod est litum litteram deduci putant: cū tam in præfenti quã in supino primã lino corripit. ut Virgilius in .iiii. georgi. Et paribus lita corpora guttis. Lucanus in .viii. Illita tela dolis nec Martem cominus usquã. Sitque uisum nostris primã eius: quod est littera producere dicunt aliud .t. addendum esse: & cum duplicato .t. scribi debere. ut notetur primã in ea dictione producendam: & non corripendam esse. Itaque nos semper cū duplicato .t. & nunquam alio modo in antiquis marmorum inscriptionibus scriptã aspeximus. Et sic quoque a doctissimis nostræ ætatis scribi uidemus. Littera igitur cū duplici .t. scribitur: & significat principaliter litteras illas indiuiduas. ut .a. b. c. Aliquando uero per litteram ipsam scribentis manum intelligimus. ut Cicero ad Atticum. Nam Alexidis manum amabam: quod iam prope accedat ad similitudinẽ tuarum litterarum. Nonnunquam uero & uerbum aliquod seu minus quã uerbum denotat. ut Cicero ad Caelium: Scribit ad se nullam litteram Bibulum misisse. Nam ut uehementer rem extenuaret: non dixit uerbum aut syllabam: sed litteram. At in plurali epistolam designat: præterquam apud poetas: qui littera pro epistola uersus gratia in singulari semper utuntur. ut Ouidius in heroidum epistolis inquit: Quam legis a rapta briseide littera uenit. Itaque dicimus unam epistolam: unam litteram: duas epistolas: binas litteras. Nam Cicero per epistolam filiorum culpauit dicens: Male autem dixisse direxi tibi litteras duas. Cum litterarum quotiens epistolam significant: numeri tantum pluralis sint: & duo ad singularia referatur. Quod tale est ac si dicam: Duas litteras scripsi: unam ad fratrem: alteram ad uxorem. Illud unam & illud alteram ad litteram in singulari pro epistola: quod non reperitur referri haberet. Dicendum est ergo litteras binas: cū non dicantur bini nisi de his quæ sunt numeri tantum pluralis. Ut creabantur olim bini cõsules .i. p. singulos annos duo: hi bini incedunt. .i. suo ordine duo & duo incedunt. Cicero in .ii. uerrinæ: inter binos ait ludos. quia ludi teste Prisciano de ponderibus quando spectacula signant: semper pluraliter dicuntur. Liuius in .xxv. li. ab urbe ait: Et bina equestria arma. Simili modo dicendum est: scripsi binas litteras. .i. unam ad fratrem: alteram ad uxorem. Sed non dicimus scripsi bina testamenta: cū singulare habeat: & in plurali pluralitatem semper testamentorum designet. Sed dicimus duo testamenta: unum fratri: alterum uxori. At uero poetarum licentia poetica hæc aliquando non obseruant. ut Virgilius in .li. ænei. Vni ait frænæque bina meos quæ nunc habet aurea palas. Dicere .n. debuit more oratorum: fræna duo. Sed de ternis & quaternis dubium uidetur: An ternas litteras seu quaternas dicere possimus. Quod nõ posse dici Seruius super eundem .viii. confirmauit: ubi ait Virgilius Horrendum dictu dederat terna arma mouenda. Quin & Virgilius usum fuisse figura poetica: & trina arma dicere debuisse: quia arma tantum numeri sunt pluralis. Ita ut ex illis sit trina: quæ apta sunt nominibus tantum pluralis & non terna. Quod quæ sit efficax ipse uiderit. Nam trina sæpius cõiunctum inuenimus cū nominibus numerum singularem habentibus. ut Liuius libro .iii. ab urbe: Antea inquit trina loca cū contentione summa patricios explere solitos. Et Hieronymus cū alibi tum ad Marcellam inquit: Et trinam negationem trina postea cõfessione deleuit. Præterea quid Seruius dixisset si apud Virgilium foret quaterna arma: nunquid exponendum esset quaterna. Verum uni & unarum & una pluribus adiunguntur nominibus: quæ & pro singularibus accipi possunt. ut Salustius in catilinario: Hi postquam in una moenia conuenere: pro in unam urbem. Aliquando etiã cū nominibus habentibus singularem. ut Virgilius in .ii. ænei. Satis una superque uidimus excidia: pro unum excidium. & Lucanus in .iiii. Totumque in partibus in partibus unis Bellorum fecere nequias: pro in una parte. Sed cū nõ habentibus singularem in ea significatione pro qua accipitur: semper ponuntur in plurali. Dicimus ergo recte & oratoria obseruatione. accipi abs te unam litteram: binas litteras: ternasque: & quaternas: ac quinque: senas: septenas: nouenas: decenas. Nec subiungendum est. Quare alteri respondi per proximum tabellarium. Alteri nunc respondeo

sed alteris. At de epistola apertum est. ut accipi duas epistolas: quarū alteri iam respondi: alteri nunc respon-
deo. Et utitur Cicero fere uerbo accipi. ut accipi epistolam: accipi litteras. Plinius uero nepos frequentius
accipi nisi codices mendosos dicere uolumus. Quid quod do tibi litteras dicimus tanq̄ tabellario. Do ad
ad te litteras scilicet ad te perferendas: aliquando hæc duo coniunguntur. ut Cicero: Dedi illi ad te litteras
& Salustius: Vulturio litteras ad Catilinam dat.

De syllabis desinentibus in .x.

N. x. auctore Prisciano nulla simplex syllaba in medio dictionis terminatur. Sed ut puto excipitur se-
xtus dexter direxti in quibus .x. cum sequente consonante coniungi non potest. Nam ut idem prius di-
xerat: nunq̄ in capite syllabæ duplex posita potest cum alia iungi consonante: quare antecedentem syllabā
finit. Et sic eius regula uniuersalis esse non potest. Verū in compositis a præpositione ex: remanet quidem
præpositio nōnunq̄ integra: nonnunq̄ uero abiicit. x. Aliquando autē comutat in aliam litteram. Remanet
integra sequente. c. ut excurro excretus. i. ualde crescens. ut excretos hædos apud Virgilium legimus: exco-
gito: hoc est per cogitationē inuenio: quod ad res tantū incorporeas pertinet. ut excogitauit argumenta ra-
tiones figuras causas. Excubiæ similiter ab ex quod est extra indicat: & cubo deducitur atq; cōponitur: quæ
diurnæ sūt: ac nocturnæ. uigiliæ uero tantū nocturnæ. Ante. l. uero seruat integra. ex. præpositio. ut i hac so-
la dictione exlex. i. qui absq; lege uiuit. Ante. p. similiter remanet integra. ex. ut expello: expugno: quod est
pugnando uinco: sed de oppidis: de castris: de nauibus: ceterisq; huiusmodi dicitur. Nam si tecū conferam
manus ac uincam: nō te expugnasse dicar. explodo quod a plodo. i. plaudo cōponitur: & non tantū signat
eiicio: sed manibus cū sono pulsantibus eiicio qualiter quēpiam e domo e theatro ex aliquo consilio pulsa-
tione manuū eiicimus. ut Cicero: Istrio si paululū se moueat extra numerum: aut si uersus pronuntiatu est
una syllaba breuior aut longior: exsibilatur exploditur. Vnde & explosa sententia dicitur eo modo eiccta
ut idem Cicero: Quoniam Pyrrhonis Aristonis Herilli iam pridem explosa sententia est. Ante. q. similiter ma-
net integra. ex. præpositio. ut exquiro exquæstor. i. ualde quæstor: hoc est in magno honore habitus. Ante
s. uero modo consimili. ex. præpositio teste Lurano antiquissimo auctore & Papyriano grammatico libro
quarto de orthographia integra conseruatur: ut exsicco: exsibilo: exequor: & alia similia. Quibus gram-
maticorū ratio obflare uidetur. ut supra uidimus: quū de .x. littera tractaremus. Ego autē puto antiquorū
consuetudinē magis obseruandā. Ante. t. uero absq; dubitatione cōseruatur. ex. ut extendo extorris: quasi
extra suam terram: extempore dicere: hoc est ex improviso: & impræmeditatū dicere: nec domi compositā
orationem afferre. Hinc uocatur extemporalis oratio. Persius etiā ait extempore uiuere. Aliquando uero
ex tempore aliquid agere: est ex temporis conditione id conficere. Cicero libro officiorum. ii. Quos credi-
mus expedire rem & consiliū ex tempore capere posse. Idem libro. iii. eiusdem operis: Huius inquit generis
quæstiones sunt hæc omnes: in quibus ex tempore officii quæritur: ex tempore inquit: quasi ex temporis cō-
ditione. Extemplo cum. e. in penultima scribitur: & significat statim uel subito: quasi extra tempus: hoc est
temporis comoditatē: ut quidam ferunt. Virgi. in primo: Extemplo æneæ soluunt frigore membra. Abiicit
uero. x. nōnunq̄ in cōpositione. ex. præpositio: atq; .e. sola remanet: & non. ex. ut ante. b. quidē ebibo ebeo
ebeas primæ coniugationis uerbū quasi extra beatitudinē uado. Vnde ebeati teste Apulegio grāmatico illi
dicuntur: qui fœlicitate aliqua ceciderunt. Ante. d. uero ut edico: quod proprie est litteris aliquid iubeo uel
impero. Vnde edictū consulum sunt litteræ consulum: quibus aliquid iubent atq; imperant. Indicere uero
uidetur potius per præconem aliquid denuntiare. ut Dido apud Virgiliū in. ii. ænei. Templis indicit hono-
rem. Edisco similiter cōponitur: & est memoriter cōplector: de quo supra uidimus. Educo similiter ex. e. &
duco cōponitur. Ante. g. similiter ut egero: quod ex. e. & gero cōponitur: & est quasi extra gero & euacuo
egregius eodem modo: & quasi extra gregē interpretatur. Ante. l. ut elabor ex. e. & labor laboris cōponit.
Et denotat eo modo periculum effugere: quo anguis lubricus: murena ue aut anguilla manupræhensa la-
psu fugit: quasi extra manū labitur. Virgilius libro ænei. secundo: Ecce autē elapsus pyrrhide cæde polites.
Eleuo similiter ex. e. quod est extra & leuo componitur: quasi imminuo & extenuo. Quintilianus: Nam qs
ignorat quin id longe sit honestissimū ac liberalibus disciplinis & illo: quo eximus animo dignissimū non
uendere operam: nec cleuare tanti beneficii auctoritatem. Ideo dixit Hieronymus super id Isaiæ: Eleuatum
est super luminare templi: debuit transferri sublatum est: sed ad tollendā ambiguitatem ne quis putaret sen-
sum esse talem: qualis est sublatum est mihi palliū ad aliud uerbum recursum fuit. Ante. m. ut emineo: quasi
extra alios: hoc est præ aliis maneo. emergo similiter extra uulgarē modū mergo. i. pcedo. Iuuenalis in. iii.
satyra: Haud facile emergunt: quorū uirtutibus obstat Res angusta domi. Ante. n. ut enitor codez modo ex
e. & nitor id est conor componit: hoc est ut extra conor. Vnde enixa & cōnixa quæ peperit. Virgi. in bucolis.
Ah silice in nuda cōnixa reliquit. Enodes. i. sine nodis. ut Virgi. li. georgi. ii. Enodes trunci. Ante. r. ut eruo:
quod similiter cōponit eodem modo sequēte. i. consonante &. u. ut eiulo: quod est sublata uoce fleo: quod
mulierum magis est proprium. Euentus similiter componitur: & in singulari quartæ est declinationis &
generis masculini. In plurali uero sæpissime a Cicerone in neutro genere & declinatione secūda exprimitur
ut libro de oratore: Et alioq; inquit factis aut dictis aut euentis. Idē de diuinatione: Si euēta quærimus: quæ

exquiruntur a uibus. & ad Atticum: Semper enim causæ euentorum magis mouent quæ ipsa euenta. Euidens similiter. & negociū euidens id dicitur: quod uidet aperte & intelligit: non quod uidet & intelligit. Commutat autem. ex. præpositio cum alia dictione composita. x. litteram in aliam consonantē: & maxime quum sequitur. f. ut officio effingo: hoc est ad alterius formam fingo: & quodammodo fingendo represento. Ci- cero libro secundo de oratore: Tum recedat exhortatio qua illum quem delegerit: imitando effingat atque exprimat. Quintilianus: Nam mihi uidetur. M. Tullius quum se totum ad imitationē græcorum contulisset: effinxisse uim Demosthenis: copiam Platonis: iucunditatē Isocratis. Effigies similiter ab ex & fingo deducitur & componitur. Nam est figura ad uiam alterius similitudinē: uel ad ueritatis imaginem facta tā in picturis quæ in sculpturis. Præter hæc autem quæ diximus nonnunquam. ex. absque compositione præponit dictionibus etiam incipientibus a. d. & ab aliis litteris ut ex dignitate ex utilitate ex usu pro eo quod est pro dignitate pro utilitate pro usu: uel ad dignitatem ad utilitatem ad usum. Sed cum præponitur dictionibus incipientibus ab. r. semper fere ab ipsa præpositione. ex. tollitur. x. ut e. republi. idest pro republi. Quintilianus: Sicut posse conceditur: eos saluos esse magis e. publi. sic quæ puniri. E regione e. re mea e. re tua e. re nostra. Liuius libro. xxxii. Perinde ac nos postulauerunt: quæ e. re sua essent: sed sua serint: quæ nobis senserint utilia esse. similiter Cicero inquit: E renibus laborabat: hoc est morborum in renibus patiebatur. Quid cum dictionibus incipientibus a quibusdam uocabulis etiam componitur: ut exaro idest scribo: quod ab ex & aro componitur: eo quod qui scribit in modum aratoris conficere uideatur. Exedo idest corrodo ab ex & edo. existimo ab ex & existimo componitur: ubi. æ. diphthongus in. i. longam conuertitur: & idem est quod puto uel iudico: de quo in dictione existimo in sequentibus habebimus. Et ab existimo existimatio descendit: quæ opinio est atque sententia. Et accipitur aliquando quidem actiue. ut existimatio mea est. i. ita existimo. Aliquando uero passiuē. ut homo magnæ existimationis. i. famæ & nominis: quod eum omnes magni existimant exoletus quod dum est substantiuum significat scortum masculinum: & præcipue iam adultum. Dum uero est adiectiuum adultum simpliciter designat: sed raro reperitur: ut apud Plautum: Reliqui domi exoletam uirginem. Exurio ab ex & uro: per interpositionem. i. ut nonnulli dicunt componitur: hoc est famem patior. Alii uero ab haurio per abiectionem aspirationis & primæ partis diphthongi. Et ut Priscianus pluresque alii grammatici attestantur: Omnia quæ in rio desinunt. ut exurio: cœnatorio: scaturio: parturio: & similia meditationē significat. Ideoque meditatiua uerba appellantur. Quibus Laurentius Vallensis in elegantis ad me missis nullo modo assentit: sed desideratiua magis atque optatiua uocari uoluit. Ita ut exurio idem sit: quod cupio edere. Unde Quintilianus: pater inquit filios exurit. Et Martialis libro. viii. epigrammatum: In omnibus uaccerra quod conclauibus Consumit horas: & die toto sedet. Cœnaturit. Vaccerra: non cacaturit. i. cœnare cupit: non ut reliquum. similiter Cicero: Ut aliquando dolor populi. ro. pariat: quod iam diu parturit. Idem Liuius: Et quod diu parturit animus uester aliquando parit. Vbi affectum significat non cogitationem. Nonnunquam & pro suis primitiuis ponuntur. ut scaturio magis pro suo primitiuo scaturit: quod est non solum aquarum: sed herbarum & cæterorum sua sponte ubertim nascentium.

Ce syllabis desinentibus in. z.

N. z. nulla syllaba desinit: nec in dictionibus latinis scribitur: sed in peregrinis tantummodo ac in initio dictionis: uel in initio mediæ syllabæ præcedente a uocali aut. n. aut. r. ut zacynthus zephyrus. post uocalem in media syllaba. ut gaza. post. n. ut zinziber: Melazophos nomen proprium. post. r. ut Ariobatzanes nomen uiri proprium.

Documenta generalia orthographiæ dictionū græcarum quæ latine scribuntur.

Nulla dicitio græca apud latinos per. f. scribitur.

Est iam documenta quædam subnectere: quæ specialius ad orthographiam de qua intendimus conuenire uidentur. Ut illud primum: Quod omnis dicitio græca quæ latine transcribitur nunquam per. f. ubi opportune cadere posset: sed semper per. ph. aspiratum est scribenda. cuius rationem iam supra ostendimus quia antiquam nostram scripturam in dictionibus græcis: quæ per. ph. secundum illorum consuetudinem antequam. phi. litteram adinuenirent etiam postquam accepimus. f. in ea positione quæ habemus obseruare tenemur: ut cum de ea littera tractarem ostendimus. Excipiuntur aliqua: quæ (& si absque dubitatione græca sunt) ex inueterata tamen consuetudine potius per ipsum. f. quam. phi. scribi consueuerunt. ut fama: fugo: forum: fucus: fero: fur: furtum. Nam de fure & furto sic Paulus iurisconsultus in titulo de furtis rettulit: furtum inquit a furuo idest a nigro dictū Labeo ait: quod clam & obscure fiat: & plarunquam in nocte. uel a fraude ut Sabinus ait: Vel a ferendo idest auferendo: uel a græco sermone: quod φωρ appellant. Immo ut ait & græci a ferendo φωρ dixerunt. Verum teste Prisciano in octauo: sum: fero: uolo: & edo uerba anomala sine dubio a græcis assumptimus. fragus etiam teste Seruio a φράγαι quod est comedere deducitur: & tamen cum. f. scribitur. Quid quod a fero traxisse uidetur: Ouidius uocabulum forda pro boue prægnante. Cum ait libro quarto fastorum: Forda ferens bos est focundaque dicta ferendo. At famam & fucum nonnulli antiquissimi etiam cum. phi. scripserunt.